

Forslag til folketingsbeslutning

om Danmarks ratifikation af Den europæiske Socialpagt, undertegnet i
Turin den 18. oktober 1961.

Fremsat den 3. november 1964 af *udenrigsministeren*.

Folketinget meddeler sit samtykke til Danmarks ratifikation af Den europæiske Socialpagt, undertegnet i Turin den 18. oktober 1961.

Oversættelse.**EUROPEAN
SOCIAL CHARTER**

The Governments signatory hereto, being Members of the Council of Europe,

Considering that the aim of the Council of Europe is the achievement of greater unity between its Members for the purpose of safeguarding and realising the ideals and principles which are their common heritage and of facilitating their economic and social progress, in particular by the maintenance and further realisation of human rights and fundamental freedoms;

Considering that in the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms signed at Rome on 4th November 1950, and the Protocol thereto signed at Paris on 20th March 1952, the member States of the Council of Europe agreed to secure to their populations the civil and political rights and freedoms therein specified;

Considering that the enjoyment of social rights should be secured without discrimination on grounds of race, colour, sex, religion, political opinion, national extraction or social origin;

Being resolved to make every effort in common to

**CHARTRE SOCIALE
EUROPÉENNE**

Les Gouvernements signataires, Membres du Conseil de l'Europe,

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses Membres afin de sauvegarder et de promouvoir les idéaux et les principes qui sont leur patrimoine commun et de favoriser leur progrès économique et social, notamment par la défense et le développement des Droits de l'Homme et des Libertés Fondamentales;

Considérant qu'aux termes de la Convention de Sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés Fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950, et du Protocole additionnel à celle-ci, signé à Paris le 20 mars 1952, les États membres du Conseil de l'Europe sont convenus d'assurer à leurs populations les droits civils et politiques et les libertés spécifiés dans ces instruments;

Considérant que la jouissance des droits sociaux doit être assurée sans discrimination fondée sur la race, la couleur, le sexe, la religion, l'opinion politique, l'ascendance nationale ou l'origine sociale;

Résolus à faire en commun tous efforts en vue d'amélio-

**DEN EUROPÆISKE
SOCIALPAGT**

Undertegnede regeringer, som er medlemmer af Europarådet, er

i betragtning af, at Europarådets mål er at tilvejebringe en fastere enhed mellem dets medlemmer til befæstelse og virkeliggørelse af de idealer og grundsætninger, som er deres fælles arv, og til lettelse af deres økonomiske og sociale fremgang, i særdeleshed ved bevarelse og yderligere virkeliggørelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder;

i betragtning af, at Europarådets medlemsstater i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, der blev undertegnet i Rom den 4. november 1950, og den dertil knyttede protokol, der blev undertegnet i Paris den 20. marts 1952, er blevet enige om at sikre deres befolkninger de deri anførte borgerlige og politiske frihedsrettigheder;

i betragtning af, at sociale rettigheder bør sikres uden forskelsbehandling på grundlag af race, hudfarve, køn, religion, politisk overbevisning, national herkomst eller social oprindelse;

besluttet på ved fælles anstrengelser at forbedre le-

improve the standard of living and to promote the social well-being of both their urban and rural populations by means of appropriate institutions and action,

Have agreed as follows:

Part I

The Contracting Parties accept as the aim of their policy, to be pursued by all appropriate means, both national and international in character, the attainment of conditions in which the following rights and principles may be effectively realised:

1. Everyone shall have the opportunity to earn his living in an occupation freely entered upon.

2. All workers have the right to just conditions of work.

3. All workers have the right to safe and healthy working conditions.

4. All workers have the right to a fair remuneration sufficient for a decent standard of living for themselves and their families.

5. All workers and employers have the right to freedom of association in national or international organisations for the protection of their economic and social interests.

6. All workers and employers have the right to bargain collectively.

7. Children and young persons have the right to a special protection against the physical and moral hazards to which they are exposed.

rer le niveau de vie et de promouvoir le bien-être de toutes les catégories de leurs populations, tant rurales qu'urbaines, au moyen d'institutions et de réalisations appropriées,

Sont convenus de ce qui suit:

Partie I

Les Parties Contractantes reconnaissent comme objectif d'une politique qu'Elles poursuivront par tous les moyens utiles, sur les plans national et international, la réalisation de conditions propres à assurer l'exercice effectif des droits et principes suivants:

1. Toute personne doit avoir la possibilité de gagner sa vie par un travail librement entrepris.

2. Tous les travailleurs ont droit à des conditions de travail équitables.

3. Tous les travailleurs ont droit à la sécurité et à l'hygiène dans le travail.

4. Tous les travailleurs ont droit à une rémunération équitable leur assurant, ainsi qu'à leurs familles, un niveau de vie satisfaisant.

5. Tous les travailleurs et employeurs ont le droit de s'associer librement au sein d'organisations nationales ou internationales pour la protection de leurs intérêts économiques et sociaux.

6. Tous les travailleurs et employeurs ont le droit de négocier collectivement.

7. Les enfants et les adolescents ont droit à une protection spéciale contre les dangers physiques et moraux auxquels ils sont exposés.

vestandarden og fremme såvel by- som landbefolkningens sociale velfærd gennem egnede institutioner og foranstaltninger, og

er blevet enige om følgende:

Afsnit I.

De kontraherende parter anerkender som målsætning for deres politik, der søges gennemført på såvel det nationale som det internationale plan og med alle egnede midler, tilvejebringelse af forhold, hvorunder følgende rettigheder og grundsætninger kan iværksættes på effektiv måde:

1. Enhver skal have adgang til at skaffe sig et levebrød ved en beskæftigelse, han selv vælger.

2. Alle arbejdere har ret til rimelige arbejdsvilkår.

3. Alle arbejdere har ret til sikre og sunde forhold under arbejdet.

4. Alle arbejdere har ret til en rimelig løn, der er tilstrækkelig til, at de kan opretholde en passende levestandard for sig selv og deres familie.

5. Alle arbejdere og arbejdsgivere har ret til frit at organisere sig i nationale eller internationale sammenlutninger til beskyttelse af deres økonomiske og sociale interesser.

6. Alle arbejdere og arbejdsgivere har ret til at føre kollektive forhandlinger.

7. Børn og unge mennesker har ret til særlig beskyttelse mod de farer af fysisk og moralsk art, som de er udsat for.

8. Employed women, in case of maternity, and other employed women as appropriate, have the right to a special protection in their work.

9. Everyone has the right to appropriate facilities for vocational guidance with a view to helping him choose an occupation suited to his personal aptitude and interests.

10. Everyone has the right to appropriate facilities for vocational training.

11. Everyone has the right to benefit from any measures enabling him to enjoy the highest possible standard of health attainable.

12. All workers and their dependents have the right to social security.

13. Anyone without adequate resources has the right to social and medical assistance.

14. Everyone has the right to benefit from social welfare services.

15. Disabled persons have the right to vocational training, rehabilitation and resettlement, whatever the origin and nature of their disability.

16. The family as a fundamental unit of society has the right to appropriate social, legal and economic protection to ensure its full development.

17. Mothers and children, irrespective of marital status and family relations, have the right to appropriate social and economic protection.

18. The nationals of any one of the Contracting Parties

8. Les travailleuses, en cas de maternité, et les autres travailleuses, dans des cas appropriés, ont droit à une protection spéciale dans leur travail.

9. Toute personne a droit à des moyens appropriés d'orientation professionnelle, en vue de l'aider à choisir une profession conformément à ses aptitudes personnelles et à ses intérêts.

10. Toute personne a droit à des moyens appropriés de formation professionnelle.

11. Toute personne a le droit de bénéficier de toutes les mesures lui permettant de jouir du meilleur état de santé qu'elle puisse atteindre.

12. Tous les travailleurs et leurs ayants droit ont droit à la sécurité sociale.

13. Toute personne démunie de ressources suffisantes a droit à l'assistance sociale et médicale.

14. Toute personne a le droit de bénéficier de services sociaux qualifiés.

15. Toute personne invalide a droit à la formation professionnelle et à la réadaptation professionnelle et sociale, quelles que soient l'origine et la nature de son invalidité.

16. La famille, en tant que cellule fondamentale de la société, a droit à une protection sociale, juridique et économique appropriée pour assurer son plein développement.

17. La mère et l'enfant, indépendamment de la situation matrimoniale et des rapports familiaux, ont droit à une protection sociale et économique appropriée.

18. Les ressortissants de l'une des Parties Contrac-

8. Erhvervsmæssigt beskæftigede kvinder har ret til særlig beskyttelse under deres arbejde i forbindelse med svangerskab og fødsel, og i øvrigt når det måtte findes nødvendigt.

9. Enhver har ret til en passende erhvervsvejledning med henblik på bistand i valg af beskæftigelse under hensyntagen til hans personlige anlæg og interesser.

10. Enhver har ret til en passende faglig uddannelse.

11. Enhver har ret til at drage nytte af foranstaltninger, der gør det muligt for ham at opnå den bedst mulige sundhedstilstand.

12. Alle arbejdere og de, som de forsørger, har ret til social trykthed.

13. Enhver, der mangler de tilstrækkelige midler til sit underhold, har ret til social bistand og lægehjælp.

14. Enhver har ret til at drage nytte af sociale velfærdsforanstaltninger.

15. Erhvervshæmmede har ret til faglig oplæring, revalidering og tilbageførelse til arbejdslivet, uanset årsagen til og arten af deres invaliditet.

16. Familien har som en grundlæggende bestanddel af samfundet ret til passende social, juridisk og økonomisk beskyttelse for at sikre dens fulde udvikling.

17. Mødre og børn har, uanset ægteskabelig stilling og familieforhold, ret til passende social og økonomisk beskyttelse.

18. Statsborgere fra alle de kontraherende parter har ret

have the right to engage in any gainful occupation in the territory of any one of the others on a footing of equality with the nationals of the latter, subject to restrictions based on cogent economic or social reasons.

19. Migrant workers who are nationals of a Contracting Party and their families have the right to protection and assistance in the territory of any other Contracting Party.

Part II

The Contracting Parties undertake, as provided for in Part III, to consider themselves bound by the obligations laid down in the following Articles and paragraphs.

Article 1

The right to work

With a view to ensuring the effective exercise of the right to work, the Contracting Parties undertake:

1. to accept as one of their primary aims and responsibilities the achievement and maintenance of as high and stable a level of employment as possible, with a view to the attainment of full employment;

2. to protect effectively the right of the worker to earn his living in an occupation freely entered upon;

3. to establish or maintain free employment services for all workers;

4. to provide or promote appropriate vocational guidance, training and rehabilitation.

tantes ont le droit d'exercer sur le territoire d'une autre Partie toute activité lucrative, sur un pied d'égalité avec les nationaux de cette dernière, sous réserve des restrictions fondées sur des raisons sérieuses de caractère économique ou social.

19. Les travailleurs migrants ressortissants de l'une des Parties Contractantes et leurs familles ont droit à la protection et à l'assistance sur le territoire de toute autre Partie Contractante.

Partie II

Les Parties Contractantes s'engagent à se considérer comme liées, ainsi que prévu à la partie III, par les obligations résultant des articles et des paragraphes ci-après.

Article 1er

Droit au travail.

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit au travail, les Parties Contractantes s'engagent:

1. à reconnaître comme l'un de leurs principaux objectifs et responsabilités la réalisation et le maintien du niveau le plus élevé et le plus stable possible de l'emploi en vue de la réalisation du plein emploi;

2. à protéger de façon efficace le droit pour le travailleur de gagner sa vie par un travail librement entrepris;

3. à établir ou à maintenir des services gratuits de l'emploi pour tous les travailleurs;

4. à assurer ou à favoriser une orientation, une formation et une réadaptation professionnelles appropriées.

til at udføre erhvervsmæssigt arbejde på ethvert af de andre kontraherende parters område på lige fod med sidstnævnte parts egne statsborgere med de begrænsninger, der måtte være begrundet i tvungende økonomiske eller sociale hensyn.

19. Vandrende arbejdere, der er statsborgere i en af de kontraherende parters lande, og deres familie har ret til beskyttelse og bistand inden for ethvert af de andre kontraherende parters område.

Afsnit II.

De kontraherende parter går ind på, således som det er fastsat i afsnit III, at anse sig for bundet af de i de følgende artikler og stykker fastsatte forpligtelser.

Artikel 1.

Retten til arbejde.

For at sikre en effektiv udøvelse af retten til arbejde forpligter de kontraherende parter sig til:

1. at anerkende som et af deres vigtigste mål og opgaver opnåelse og opretholdelse af et så højt og stabilt beskæftigelsesniveau som muligt med fuld beskæftigelse som det endelige mål;

2. effektivt at beskytte arbejderens ret til at skaffe sig en levevej ved et erhverv, han selv har valgt;

3. at tilvejebringe eller opretholde vederlagsfri arbejdsanvisning for alle arbejdere;

4. at tilvejebringe eller fremme egnede foranstaltninger for erhvervsvejledning, oplæring og revalidering.

Article 2

The right to just conditions of work

With a view to ensuring the effective exercise of the right to just conditions of work, the Contracting Parties undertake:

1. to provide for reasonable daily and weekly working hours, the working week to be progressively reduced to the extent that the increase of productivity and other relevant factors permit;

2. to provide for public holidays with pay;

3. to provide for a minimum of two weeks annual holiday with pay;

4. to provide for additional paid holidays or reduced working hours for workers engaged in dangerous or unhealthy occupations as prescribed;

5. to ensure a weekly rest period which shall, as far as possible, coincide with the day recognised by tradition or custom in the country or region concerned as a day of rest.

Article 3

The right to safe and healthy working conditions

With a view to ensuring the effective exercise of the right to safe and healthy working conditions, the Contracting Parties undertake:

1. to issue safety and health regulations;

2. to provide for the enforcement of such regulations by measures of supervision;

3. to consult, as appropriate, employers' and workers'

Article 2

Droit à des conditions de travail équitables.

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à des conditions de travail équitables, les Parties Contractantes s'engagent :

1. à fixer une durée raisonnable au travail journalier et hebdomadaire, la semaine de travail devant être progressivement réduite pour autant que l'augmentation de la productivité et les autres facteurs entrant en jeu le permettent ;

2. à prévoir des jours fériés payés ;

3. à assurer l'octroi d'un congé payé annuel de deux semaines au minimum ;

4. à assurer aux travailleurs employés à des occupations dangereuses ou insalubres déterminées soit une réduction de la durée du travail, soit des congés payés supplémentaires ;

5. à assurer un repos hebdomadaire qui coïncide autant que possible avec le jour de la semaine reconnu comme jour de repos par la tradition ou les usages du pays ou de la région.

Article 3

Droit à la sécurité et à l'hygiène dans le travail.

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à la sécurité et à l'hygiène dans le travail, les Parties Contractantes s'engagent :

1. à édicter des règlements de sécurité et d'hygiène ;

2. à édicter des mesures de contrôle de l'application de ces règlements ;

3. à consulter, lorsqu'il y a lieu, les organisations d'em-

Artikel 2.

Retten til rimelige arbejdsvilkår.

For at sikre en effektiv udøvelse af retten til rimelige arbejdsvilkår forpligter de kontraherende parter sig til:

1. at fastsætte en rimelig daglig og ugentlig arbejdstid, idet arbejdsugen gradvis ned sættes i det omfang, hvori produktivitetstforøgelsen og andre faktorer af betydning tillader det;

2. at fastsætte betaling for offentlige fridage;

3. at foreskrive mindst to ugers årlig ferie med løn;

4. at foreskrive længere ferie med løn eller nedsat arbejdstid for arbejdere beskæftiget ved farligt eller usundt arbejde af nærmere bestemt art;

5. at sikre en ugentlig hvileperiode, der så vidt muligt skal falde sammen med den dag, der efter tradition eller sædvane i det pågældende land eller område anerkendes som hviledag.

Artikel 3.

Retten til sikre og sunde forhold under arbejdet.

For at sikre en effektiv udøvelse af retten til sikre og sunde forhold under arbejdet forpligter de kontraherende parter sig til:

1. at udfærdige sikkerheds- og sundhedsforskrifter;

2. at sikre overholdelsen af disse forskrifter gennem tilsynsforanstaltninger;

3. I fornødent omfang at forhandle med arbejdsgiver-

organisations on measures intended to improve industrial safety and health.

Article 4

The right to a fair remuneration

With a view to ensuring the effective exercise of the right to a fair remuneration, the Contracting Parties undertake:

1. to recognise the right of workers to a remuneration such as will give them and their families a decent standard of living;

2. to recognise the right of workers to an increased rate of remuneration for overtime work, subject to exceptions in particular cases;

3. to recognise the right of men and women workers to equal pay for work of equal value;

4. to recognise the right of all workers to a reasonable period of notice for termination of employment;

5. to permit deductions from wages only under conditions and to the extent prescribed by national laws or regulations or fixed by collective agreements or arbitration awards.

The exercise of these rights shall be achieved by freely concluded collective agreements, by statutory wage-fixing machinery, or by other means appropriate to national conditions.

ployeurs et de travailleurs sur les mesures tendant à améliorer la sécurité et l'hygiène du travail.

Article 4

Droit à une rémunération équitable.

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à une rémunération équitable, les Parties Contractantes s'engagent:

1. à reconnaître le droit des travailleurs à une rémunération suffisante pour leur assurer, ainsi qu'à leurs familles, un niveau de vie décent;

2. à reconnaître le droit des travailleurs à un taux de rémunération majoré pour les heures de travail supplémentaires, exception faite de certains cas particuliers;

3. à reconnaître le droit des travailleurs masculins et féminins à une rémunération égale pour un travail de valeur égale;

4. à reconnaître le droit de tous les travailleurs à un délai de préavis raisonnable dans le cas de cessation de l'emploi;

5. à n'autoriser des retenues sur les salaires que dans les conditions et limites prescrites par la législation ou la réglementation nationale ou fixées par des conventions collectives ou des sentences arbitrales.

L'exercice de ces droits doit être assuré soit par voie de conventions collectives librement conclues, soit par des méthodes légales de fixation des salaires, soit de toute autre manière appropriée aux conditions nationales.

og arbejderorganisationer om foranstaltninger, der tager sigte på en forbedring af sikkerheden og sundheden på arbejdspladsen.

Artikel 4.

Retten til en rimelig løn.

For at sikre en effektiv udøvelse af retten til en rimelig løn forpligter de kontraherende parter sig til:

1. at anerkende arbejderens ret til en løn af en sådan størrelse, at den kan give dem og deres familie en passende levestandard;

2. at anerkende arbejderens ret til højere betaling for overarbejde med de undtagelser, der måtte være nødvendige i særlige tilfælde;

3. at anerkende mandlige og kvindelige arbejderes ret til lige løn for arbejde af samme værdi;

4. at anerkende alle arbejderes ret til et rimeligt opsigelsesvarsel;

5. kun at tillade fradrag i løn på de betingelser og i det omfang, det er foreskrevet ved love eller administrative bestemmelser eller fastsat ved kollektive overenskomster eller voldgiftskendelser.

Udøvelsen af disse rettigheder skal sikres gennem frivilligt afsluttede kollektive overenskomster, gennem lovmæssig fastsættelse af lønninger eller på anden efter forholdene i det enkelte land afpasset måde.

Article 5

The right to organise

With a view to ensuring or promoting the freedom of workers and employers to form local, national or international organisations for the protection of their economic and social interests and to join those organisations, the Contracting Parties undertake that national law shall not be such as to impair, nor shall it be so applied as to impair, this freedom. The extent to which the guarantees provided for in this Article shall apply to the police shall be determined by national laws or regulations. The principle governing the application to the members of the armed forces of these guarantees and the extent to which they shall apply to persons in this category shall equally be determined by national laws or regulations.

Article 6

The right to bargain collectively

With a view to ensuring the effective exercise of the right to bargain collectively, the Contracting Parties undertake:

1. to promote joint consultation between workers and employers;
2. to promote, where necessary and appropriate, machinery for voluntary negotiations between employer or employers' organisations and workers' organisations, with a view to the regulation of terms and conditions of em-

Article 5

Droit syndical.

En vue de garantir ou de promouvoir la liberté pour les travailleurs et les employeurs de constituer des organisations locales, nationales ou internationales, pour la protection de leurs intérêts économiques et sociaux et d'adhérer à ces organisations, les Parties Contractantes s'engagent à ce que la législation nationale ne porte pas atteinte, ni ne soit appliquée de manière à porter atteinte à cette liberté. La mesure dans laquelle les garanties prévues au présent article s'appliqueront à la police sera déterminée par la législation ou la réglementation nationale. Le principe de l'application de ces garanties aux membres des forces armées et la mesure dans laquelle elles s'appliqueraient à cette catégorie de personnes sont également déterminés par la législation ou la réglementation nationale.

Article 6

Droit de négociation collective.

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit de négociation collective, les Parties Contractantes s'engagent:

1. à favoriser la consultation paritaire entre travailleurs et employeurs;
2. à promouvoir, lorsque cela est nécessaire et utile, l'institution de procédures de négociation volontaire entre les employeurs ou les organisations d'employeurs, d'une part, et les organisations de travailleurs, d'autre

Artikel 5.

Retten til at organisere sig.

For at sikre eller fremme arbejdernes og arbejdsgivernes ret til frit at oprette lokale, nationale eller internationale organisationer til beskyttelse af deres økonomiske og sociale interesser og til at tilslutte sig disse organisationer forpligter de kontraherende parter sig til at drage omsorg for, at deres lovgivning eller dennes anvendelse ikke begrænser denne frihed. Det skal fastsættes ved nationale love eller administrative bestemmelser, i hvilket omfang de i denne artikel fastsatte garantier skal finde anvendelse på politiet.

Princippet for disse garantiers anvendelse på medlemmer af de væbnede styrker og den udstrækning, hvori de skal finde anvendelse på personer inden for denne kategori, skal ligeledes fastsættes ved nationale love eller administrative bestemmelser.

Artikel 6.

Retten til at føre kollektive forhandlinger.

For at sikre en effektiv udnyttelse af retten til at føre kollektive forhandlinger forpligter de kontraherende parter sig til:

1. at fremme fælles forhandlinger mellem arbejdere og arbejdsgivere;
2. hvor det er fornødent og formålstjenligt at fremme indførelse af en fremgangsmåde til frivillige forhandlinger mellem arbejdsgivere eller arbejdsgiverorganisationer og arbejderorganisationer med henblik på en regulering

ployment by means of collective agreements;

3. to promote the establishment and use of appropriate machinery for conciliation and voluntary arbitration for the settlement of labour disputes;

and recognise:

4. the right of workers and employers to collective action in cases of conflicts of interest, including the right to strike, subject to obligations that might arise out of collective agreements previously entered into.

Article 7

The right of children and young persons to protection

With a view to ensuring the effective exercise of the right of children and young persons to protection, the Contracting Parties undertake:

1. to provide that the minimum age of admission to employment shall be 15 years, subject to exceptions for children employed in prescribed light work without harm to their health, morals or education;

2. to provide that a higher minimum age of admission to employment shall be fixed with respect to prescribed occupations regarded as dangerous or unhealthy;

3. to provide that persons who are still subject to compulsory education shall not be employed in such work as would deprive them of the full benefit of their education;

4. to provide that the working hours of persons under 16 years of age shall be

part, en vue de régler les conditions d'emploi par des conventions collectives;

3. à favoriser l'institution et l'utilisation de procédures appropriées de conciliation et d'arbitrage volontaire pour le règlement des conflits du travail;

et reconnaissent:

4. le droit des travailleurs et des employeurs à des actions collectives en cas de conflits d'intérêt, y compris le droit de grève, sous réserve des obligations qui pourraient résulter des conventions collectives en vigueur.

Article 7

Droit des enfants et des adolescents à la protection.

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit des enfants et des adolescents à la protection, les Parties Contractantes s'engagent:

1. à fixer à 15 ans l'âge minimum d'admission à l'emploi, des dérogations étant toutefois admises pour les enfants employés à des travaux légers déterminés qui ne risquent pas de porter atteinte à leur santé, à leur moralité ou à leur éducation;

2. à fixer un âge minimum plus élevé d'admission à l'emploi pour certaines occupations déterminées considérées comme dangereuses ou insalubres;

3. à interdire que les enfants encore soumis à l'instruction obligatoire soient employés à des travaux qui les privent du plein bénéfice de cette instruction;

4. à limiter la durée du travail des travailleurs de moins de 16 ans pour qu'elle

af arbejdsvilkårene gennem kollektive overenskomster;

3. at fremme indførelse og anvendelse af en egnet fremgangsmåde til mægling og frivillig voldgift med henblik på bilæggelse af arbejdskonflikter;

og anerkender:

4. arbejderes og arbejdsgiveres ret til kollektive skridt i tilfælde af interessekonflikter, herunder strejkeretten, under iagttagelse af de forpligtelser, der måtte være indeholdt i tidligere indgåede kollektive overenskomster.

Artikel 7.

Børns og unge menneskers ret til beskyttelse.

For at sikre en effektiv udøvelse af børns og unge menneskers ret til beskyttelse forpligter de kontraherende parter sig til:

1. at fastsætte en lavalder af 15 år for adgang til beskæftigelse, dog at der kan gøres undtagelser for børn beskæftiget ved nærmere bestemt lettere arbejde, der er uden skade for deres sundhed, moral eller uddannelse;

2. at foreskrive en højere lavalder for adgang til beskæftigelse ved nærmere bestemt arbejde, der betragtes som farligt eller usundt;

3. at foreskrive, at børn i den skolepligtige alder ikke må beskæftiges ved arbejde, som vil berøve dem det fulde udbytte af undervisningen,

4. at foreskrive, at arbejdstiden for unge mennesker under 16 år skal begrænses

limited in accordance with the needs of their development, and particularly with their need for vocational training;

5. to recognise the right of young workers and apprentices to a fair wage or other appropriate allowances;

6. to provide that the time spent by young persons in vocational training during the normal working hours with the consent of the employer shall be treated as forming part of the working day;

7. to provide that employed persons of under 18 years of age shall be entitled to not less than three weeks' annual holiday with pay;

8. to provide that persons under 18 years of age shall not be employed in night work with the exception of certain occupations provided for by national laws or regulations;

9. to provide that persons under 18 years of age employed in occupations prescribed by national laws or regulations shall be subject to regular medical control;

10. to ensure special protection against physical and moral dangers to which children and young persons are exposed, and particularly against those resulting directly or indirectly from their work.

Article 8

The right of employed women to protection

With a view to ensuring the effective exercise of the

corresponde aux exigences de leur développement et, plus particulièrement, aux besoins de leur formation professionnelle;

5. à reconnaître le droit des jeunes travailleurs et apprentis à une rémunération équitable ou à une allocation appropriée;

6. à prévoir que les heures que les adolescents consacrent à la formation professionnelle pendant la durée normale du travail avec le consentement de l'employeur seront considérées comme comprises dans la journée de travail;

7. à fixer à trois semaines au minimum la durée des congés payés annuels des travailleurs de moins de 18 ans;

8. à interdire l'emploi des travailleurs de moins de 18 ans à des travaux de nuit, exception faite pour certains emplois déterminés par la législation ou la réglementation nationale;

9. à prévoir que les travailleurs de moins de 18 ans occupés dans certains emplois déterminés par la législation ou la réglementation nationale doivent être soumis à un contrôle médical régulier;

10. à assurer une protection spéciale contre les dangers physiques et moraux auxquels les enfants et les adolescents sont exposés, et notamment contre ceux qui résultent d'une façon directe ou indirecte de leur travail.

Article 8

Droit des travailleuses à la protection.

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit des tra-

after deres udviklings behov, og i særdeleshed efter deres behov for faglig uddannelse;

5. at anerkende unge arbejderes og lærlinges ret til en rimelig løn eller andre passende ydelser;

6. at foreskrive, at den tid, som unge mennesker med arbejdsgiverens samtykke anvender til faglig oplæring i den normale arbejdstid, skal anses som udgørende en del af arbejdstiden;

7. at foreskrive, at beskæftigede under 18 år skal have ret til mindst tre ugers ferie med løn;

8. at foreskrive, at personer under 18 år ikke må beskæftiges ved natarbejde, undtagen hvor det drejer sig om visse ved nationale love eller administrative bestemmelser nærmere bestemte arbejder;

9. at foreskrive, at personer under 18 år, der er beskæftiget ved visse ved nationale love eller administrative bestemmelser nærmere bestemte arbejder, skal være underkastet regelmæssigt lægetilsyn;

10. at drage omsorg for særlig beskyttelse mod fysiske og moralske farer, som børn og unge mennesker er udsat for, i særdeleshed sådanne som er en direkte eller indirekte følge af deres arbejde.

Artikel 8.

Erhvervsmæssigt beskæftigede kvinders ret til beskyttelse.

For at sikre en effektiv udøvelse af erhvervsmæssigt be-

right of employed women to protection, the Contracting Parties undertake:

1. to provide either by paid leave, by adequate social security benefits or by benefits from public funds for women to take leave before and after childbirth up to a total of at least 12 weeks;

2. to consider it as unlawful for an employer to give a woman notice of dismissal during her absence on maternity leave or to give her notice of dismissal at such a time that the notice would expire during such absence;

3. to provide that mothers who are nursing their infants shall be entitled to sufficient time off for this purpose;

4. (a) to regulate the employment of women workers on night work in industrial employment;

(b) to prohibit the employment of women workers in underground mining, and, as appropriate, on all other work which is unsuitable for them by reason of its dangerous, unhealthy, or arduous nature.

Article 9

The right to vocational guidance

With a view to ensuring the effective exercise of the right to vocational guidance, the Contracting Parties undertake to provide or promote, as necessary, a service which will assist all persons, including the handicapped, to solve problems related to occupational choice and progress, with due regard to the individual's characteristics

veilleuses à la protection, les Parties Contractantes s'engagent:

1. à assurer aux femmes, avant et après l'accouchement, un repos d'une durée totale de 12 semaines au minimum, soit par un congé payé, soit par des prestations appropriées de sécurité sociale ou par des fonds publics;

2. à considérer comme illégal pour un employeur de signifier son licenciement à une femme durant l'absence en congé de maternité ou à une date telle que le délai de préavis expire pendant cette absence;

3. à assurer aux mères qui allaitent leurs enfants des pauses suffisantes à cette fin;

4. (a) à réglementer l'emploi de la main-d'œuvre féminine pour le travail de nuit dans les emplois industriels;

(b) à interdire tout emploi de la main-d'œuvre féminine à des travaux de sous-sol dans les mines, et, s'il y a lieu, à tous travaux ne convenant pas à cette main-d'œuvre en raison de leur caractère dangereux, insalubre ou pénible.

Article 9

Droit à l'orientation professionnelle.

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à l'orientation professionnelle, les Parties Contractantes s'engagent à procurer ou promouvoir, en tant que de besoin, un service qui aidera toutes les personnes, y compris celles qui sont handicapées, à résoudre les problèmes relatifs au choix d'une profession ou à l'avancement

skæftigede kvinders ret til beskyttelse forpligter de kontraherende parter sig til:

1. at sikre kvinder adgang til en hvileperiode på sammenlagt mindst 12 uger før og efter en fødsel, enten gennem orlov med løn, gennem tilstrækkelige ydelser fra den sociale tryghed eller gennem ydelser fra offentlige midler;

2. at anse det for ulovligt for en arbejdsgiver at opsigte en kvindelig arbejder under hendes orlov i anledning af fødsel eller opsigte hende på et sådant tidspunkt, at opsigelsen vil træde i kraft under et sådant fravær fra arbejdet;

3. at foreskrive, at mødre, der ammer deres børn, skal have ret til den tilstrækkelige fritid til dette formål;

4. a) at fastsætte bestemmelser vedrørende kvindelige arbejderes beskæftigelse ved natarbejde i industrien;

b) at forbyde beskæftigelse af kvindelige arbejdere ved minearbejde under jorden og, hvis det måtte findes nødvendigt, ved alt andet arbejde, der på grund af dets farlige, usunde eller anstrengende karakter er uegnet for dem.

Artikel 9.

Retten til erhvervsvejledning.

For at sikre en effektiv udøvelse af retten til erhvervsvejledning forpligter de kontraherende parter sig til i fornødent omfang at tilvejebringe eller fremme en vejledningstjeneste, som kan bistå alle, herunder erhvervs-hæmmede, med at løse de problemer, der er forbundet med valg af erhverv og erhvervsmæssig fremgang, un-

and their relation to occupational opportunity; this assistance should be available free of charge, both to young persons, including school children, and to adults.

Article 10

The right to vocational training

With a view to ensuring the effective exercise of the right to vocational training, the Contracting Parties undertake:

1. to provide or promote, as necessary, the technical and vocational training of all persons, including the handicapped, in consultation with employers' and workers' organisations, and to grant facilities for access to higher technical and university education, based solely on individual aptitude;

2. to provide or promote a system of apprenticeship and other systematic arrangements for training young boys and girls in their various employments;

3. to provide or promote, as necessary:

(a) adequate and readily available training facilities for adult workers;

(b) special facilities for the re-training of adult workers needed as a result of technological development or new trends in employment;

professionnel, compte tenu des caractéristiques de l'intéressé et de la relation entre celles-ci et les possibilités du marché de l'emploi; cette aide devra être fournie, gratuitement, tant aux jeunes, y compris les enfants d'âge scolaire, qu'aux adultes.

Article 10

Droit à la formation professionnelle.

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à la formation professionnelle, les Parties Contractantes s'engagent :

1. à assurer ou à favoriser, en tant que de besoin, la formation technique et professionnelle de toutes les personnes, y compris celles qui sont handicapées, en consultation avec les organisations professionnelles d'employeurs et de travailleurs, et à accorder des moyens permettant l'accès à l'enseignement technique supérieur et à l'enseignement universitaire d'après le seul critère de l'aptitude individuelle;

2. à assurer ou à favoriser un système d'apprentissage et d'autres systèmes de formation des jeunes garçons et filles, dans leurs divers emplois;

3. à assurer ou à favoriser, en tant que de besoin :

(a) des mesures appropriées et facilement accessibles en vue de la formation des travailleurs adultes;

(b) des mesures spéciales en vue de la rééducation professionnelle des travailleurs adultes, rendue nécessaire par l'évolution technique ou par une orientation nouvelle du marché du travail.

der behørig hensyntagen til den enkeltes forudsætninger og til forholdet mellem disse og de erhvervsmæssige muligheder. Denne bistand bør være vederlagsfri både for unge mennesker, herunder skolebørn, og for voksne.

Artikel 10.

Retten til faglig uddannelse.

For at sikre en effektiv udøvelse af retten til faglig uddannelse forpligter de kontraherende parter sig til:

1. i fornødent omfang at tilvejebringe eller fremme teknisk og faglig uddannelse af alle, herunder erhvervshæmmede, i samråd med arbejdsgiver- og arbejderorganisationer samt skabe mulighed for adgang til højere uddannelse ved læreanstalter og universiteter, udelukkende på grundlag af den enkeltes anlæg;

2. at tilvejebringe eller fremme en lærlingeordning og andre systematiske foranstaltninger til oplæring af drenge og piger i deres forskellige fag;

3. i fornødent omfang at tilvejebringe eller fremme:

a) tilstrækkelige og let tilgængelige oplæringsforanstaltninger for voksne arbejdere;

b) sådanne særlige foranstaltninger til omskoling af voksne arbejdere, som måtte være fornødne som følge af den tekniske udvikling eller nye beskæftigelsesmæssige tendenser på arbejdsmarkedet;

4. to encourage the full utilisation of the facilities provided by appropriate measures such as:

(a) reducing or abolishing any fees or charges;

(b) granting financial assistance in appropriate cases;

(c) including in the normal working hours time spent on supplementary training taken by the worker, at the request of his employer, during employment;

(d) ensuring, through adequate supervision, in consultation with the employers' and workers' organisations, the efficiency of apprenticeship and other training arrangements for young workers, and the adequate protection of young workers generally.

Article 11

The right to protection of health

With a view to ensuring the effective exercise of the right to protection of health, the Contracting Parties undertake, either directly or in co-operation with public or private organisations, to take appropriate measures designed *inter alia*:

1. to remove as far as possible the causes of ill-health;

2. to provide advisory and educational facilities for the promotion of health and the encouragement of individual responsibility in matters of health;

4. à encourager la pleine utilisation des moyens prévus par des dispositions appropriées telles que :

(a) la réduction ou l'abolition de tous droits et charges ;

(b) l'octroi d'une assistance financière dans les cas appropriés ;

(c) l'inclusion dans les heures normales de travail du temps consacré aux cours supplémentaires de formation suivis pendant l'emploi par le travailleur à la demande de son employeur ;

(d) la garantie, au moyen d'un contrôle approprié, en consultation avec les organisations professionnelles d'employeurs et de travailleurs, de l'efficacité du système d'apprentissage et de tout autre système de formation pour jeunes travailleurs, et, d'une manière générale, de la protection adéquate des jeunes travailleurs.

Article 11

Droit à la protection de la santé.

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à la protection de la santé, les Parties Contractantes s'engagent à prendre, soit directement, soit en coopération avec les organisations publiques et privées, des mesures appropriées tendant notamment :

1. à éliminer, dans la mesure du possible, les causes d'une santé déficiente ;

2. à prévoir des services de consultation et d'éducation pour ce qui concerne l'amélioration de la santé et le développement du sens de la responsabilité individuelle en matière de santé ;

4. at ansøre til fuld udnyttelse af de tilvejebragte foranstaltninger ved dertil egnede midler, f. eks. ved

a) nedsættelse eller ophævelse af alle gebyrer eller afgifter;

b) ydelse af økonomisk hjælp i egnede tilfælde;

c) i den normale arbejdstid at medregne den tid, som arbejderen efter arbejdsgeberens anmodning anvender til videregående uddannelse i arbejdstiden;

d) gennem et tilstrækkeligt tilsyn i samråd med arbejdsgeber- og arbejderorganisationer at sikre, at lærlingeordningen og andre oplæringsforanstaltninger for unge arbejdere er effektive, og at unge arbejdere i almindelighed nyder tilstrækkelig beskyttelse.

Artikel 11.

Retten til sundhedsmæssig beskyttelse.

For at sikre en effektiv udøvelse af retten til sundhedsmæssig beskyttelse forpligter de kontraherende parter sig til, enten umiddelbart eller i samarbejde med offentlige eller private organisationer, at træffe egnede foranstaltninger, der bl. a. tager sigte på:

1. så vidt muligt at fjerne årsagerne til dårligt helbred;

2. at tilvejebringe rådgivnings- og uddannelsesforanstaltninger til fremme af sundhedstilstanden og ansøre den enkelte til at erkende sit ansvar i sundhedsanliggender;

3. to prevent as far as possible epidemic, endemic and other diseases.

Article 12

The right to social security

With a view to ensuring the effective exercise of the right to social security, the Contracting Parties undertake:

1. to establish or maintain a system of social security;

2. to maintain the social security system at a satisfactory level at least equal to that required for ratification of International Labour Convention (No. 102) Concerning Minimum Standards of Social Security;

3. to endeavour to raise progressively the system of social security to a higher level;

4. to take steps, by the conclusion of appropriate bilateral and multilateral agreements, or by other means, and subject to the conditions laid down in such agreements, in order to ensure:

(a) equal treatment with their own nationals of the nationals of other Contracting Parties in respect of social security rights, including the retention of benefits arising out of social security legislation, whatever movements the persons protected may undertake between the territories of the Contracting Parties;

(b) the granting, maintenance and resumption of social security rights by such

3. à prévenir, dans la mesure du possible, les maladies épidémiques, endémiques et autres.

Article 12

Droit à la sécurité sociale.

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à la sécurité sociale, les Parties Contractantes s'engagent :

1. à établir ou à maintenir un régime de sécurité sociale ;

2. à maintenir le régime de sécurité sociale à un niveau satisfaisant, au moins égal à celui nécessaire pour la ratification de la Convention internationale du Travail (no 102) concernant la norme minimum de la sécurité sociale ;

3. à s'efforcer de porter progressivement le régime de sécurité sociale à un niveau plus haut ;

4. à prendre des mesures, par la conclusion d'accords bilatéraux ou multilatéraux appropriés ou par d'autres moyens, et sous réserve des conditions arrêtées dans ces accords, pour assurer :

(a) l'égalité de traitement entre les nationaux de chacune des Parties Contractantes et les ressortissants des autres Parties en ce qui concerne les droits à la sécurité sociale, y compris la conservation des avantages accordés par les législations de sécurité sociale, quels que puissent être les déplacements que les personnes protégées pourraient effectuer entre les territoires des Parties Contractantes ;

(b) l'octroi, le maintien et le rétablissement des droits à la sécurité sociale par des

3. så vidt muligt at forebygge epidemiske, endemiske og andre sygdomme.

Artikel 12.

Retten til social tryghed.

For at sikre en effektiv udøvelse af retten til social tryghed forpligter de kontraherende parter sig til:

1. at tilvejebringe eller opretholde en social tryghedsordning;

2. at opretholde den sociale tryghedsordning på et tilfredsstillende niveau, som mindst svarer til, hvad der kræves for ratifikation af ILO konvention nr. 102 om minimumsnormer for social tryghed;

3. at tilstræbe stigende forbedringer af den sociale tryghedsordning;

4. at tage skridt til gennem egnede tosidede og flersidede overenskomster eller på anden måde og under iagttagelse af de i sådanne overenskomster fastsatte betingelser at sikre:

a) andre kontraherende parters statsborgere ligestilling med deres egne statsborgere for så vidt angår ret til social tryghed, herunder retten til at bevare ydelser fra den sociale tryghed også ved flytning til andre kontraherende parters områder;

b) ydelse, bevarelse og generhvervelse af retten til sociale ydelser, f. eks. ved

means as the accumulation of insurance or employment periods completed under the legislation of each of the Contracting Parties.

Article 13

The right to social and medical assistance

With a view to ensuring the effective exercise of the right to social and medical assistance, the Contracting Parties undertake:

1. to ensure that any person who is without adequate resources and who is unable to secure such resources either by his own efforts or from other sources, in particular by benefits under a social security scheme, be granted adequate assistance, and, in case of sickness, the care necessitated by his condition;

2. to ensure that persons receiving such assistance shall not, for that reason, suffer from a diminution of their political or social rights;

3. to provide that everyone may receive by appropriate public or private services such advice and personal help as may be required to prevent, to remove, or to alleviate personal or family want;

4. to apply the provisions referred to in paragraphs 1, 2 and 3 of this Article on an equal footing with their nationals to nationals of other Contracting Parties lawfully within their territories, in accordance with their obligations under the European

moyens tels que la totalisation des périodes d'assurance ou d'emploi accomplies conformément à la législation de chacune des Parties Contractantes.

Article 13

Droit à l'assistance sociale et médicale.

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à l'assistance sociale et médicale, les Parties Contractantes s'engagent:

1. à veiller à ce que toute personne qui ne dispose pas de ressources suffisantes et qui n'est pas en mesure de se procurer celles-ci par ses propres moyens ou de les recevoir d'une autre source, notamment par des prestations résultant d'un régime de sécurité sociale, puisse obtenir une assistance appropriée et, en cas de maladie, les soins nécessités par son état;

2. à veiller à ce que les personnes bénéficiant d'une telle assistance ne souffrent pas, pour cette raison, d'une diminution de leurs droits politiques ou sociaux;

3. à prévoir que chacun puisse obtenir, par des services compétents de caractère public ou privé, tous conseils et toute aide personnelle nécessaires pour prévenir, abolir ou alléger l'état de besoin d'ordre personnel et d'ordre familial;

4. à appliquer les dispositions visées aux paragraphes 1, 2 et 3 du présent article, sur un pied d'égalité avec leurs nationaux, aux ressortissants des autres Parties Contractantes se trouvant légalement sur leur territoire, conformément aux obliga-

sammenlægning af forsikrings- eller beskæftigelsesperioder tilbagelagt i henhold til hver af de kontraherende parters lovgivning.

Artikel 13.

Retten til social og sundhedsmæssig bistand.

For at sikre en effektiv udøvelse af retten til social og sundhedsmæssig bistand forpligter de kontraherende parter sig til:

1. at sikre, at enhver, der mangler de tilstrækkelige midler til sit underhold, og som er ude af stand til at skaffe sig sådanne midler ved egen hjælp eller fra andre kilder, i særdeleshed gennem ydelser i henhold til en social tryghedsordning, modtager den fornødne hjælp og under sygdom tillige den pleje, hans tilstand kræver;

2. at sikre, at modtagelsen af en sådan hjælp ikke medfører nogen begrænsning i modtagerens politiske eller sociale rettigheder;

3. at foreskrive, at enhver skal have ret til gennem en egnet offentlig eller privat hjælpetjeneste at modtage en sådan rådgivning og personlig bistand, som måtte være nødvendig for at forebygge, afhjælpe eller lindre nød for den pågældende eller hans familie;

4. at anvende de i denne artikels stk. 1, 2 og 3 omhandlede bestemmelser på de øvrige kontraherende parters statsborgere, som lovligt opholder sig på deres område, på lige fod med deres egne statsborgere i overensstemmelse med deres forpligtelser

Convention on Social and Medical Assistance, signed at Paris on 11th December 1953.

Article 14

The right to benefit from social welfare services

With a view to ensuring the effective exercise of the right to benefit from social welfare services, the Contracting Parties undertake:

1. to promote or provide services which, by using methods of social work, would contribute to the welfare and development of both individuals and groups in the community, and to their adjustment to the social environment;

2. to encourage the participation of individuals and voluntary or other organisations in the establishment and maintenance of such services.

Article 15

The right of physically or mentally disabled persons to vocational training, rehabilitation and social resettlement

With a view to ensuring the effective exercise of the right of the physically or mentally disabled to vocational training, rehabilitation and resettlement, the Contracting Parties undertake:

1. to take adequate measures for the provision of training facilities, including, where necessary, specialised institutions, public or private;

tions qu'Elles assument en vertu de la Convention européenne d'Assistance sociale et médicale, signée à Paris le 11 décembre 1953.

Article 14

Droit au bénéfice des services sociaux.

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à bénéficier des services sociaux, les Parties Contractantes s'engagent:

1. à encourager ou organiser les services utilisant les méthodes propres au service social et qui contribuent au bien-être et au développement des individus et des groupes dans la communauté ainsi qu'à leur adaptation au milieu social;

2. à encourager la participation des individus et des organisations bénévoles ou autres à la création ou au maintien de ces services.

Article 15

Droit des personnes physiquement ou mentalement diminuées à la formation professionnelle et à la réadaptation professionnelle et sociale.

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit des personnes physiquement ou mentalement diminuées à la formation professionnelle et à la réadaptation professionnelle et sociale, les Parties Contractantes s'engagent:

1. à prendre des mesures appropriées pour mettre à la disposition des intéressés des moyens de formation professionnelle, y compris, s'il y a lieu, des institutions spéciali-

ifølge den i Paris den 11. december 1953 undertegnede europæiske konvention om social og sundhedsmæssig bistand.

Artikel 14.

Retten til at drage nytte af sociale velfærdsforanstaltninger.

For at sikre en effektiv udøvelse af retten til at drage nytte af sociale velfærdsforanstaltninger forpligter de kontraherende parter sig til:

1. at fremme eller tilvejebringe foranstaltninger, der ved anvendelse af metoder, der gælder for socialt arbejde, kan bidrage til såvel enkeltpersoners som samfundsgruppers velfærd og udvikling samt til deres tilpasning til deres sociale miljø;

2. at ansøre enkeltpersoner samt private eller andre organisationer til at deltage i oprettelsen og driften af sådanne foranstaltninger.

Artikel 15.

Fysisk eller sjæleligt invaliderede personers ret til faglig uddannelse, revalidering og tilbageførelse til arbejdslivet.

For at sikre en effektiv udøvelse af fysisk eller sjæleligt invaliderede personers ret til faglig uddannelse, revalidering og tilbageførelse til arbejdslivet forpligter de kontraherende parter sig til:

1. at træffe de nødvendige foranstaltninger til tilvejebringelse af oplæringsmuligheder, herunder om fornødent særlige offentlige eller private institutioner;

2. to take adequate measures for the placing of disabled persons in employment, such as specialised placing services, facilities for sheltered employment and measures to encourage employers to admit disabled persons to employment.

Article 16

The right of the family to social, legal and economic protection

With a view to ensuring the necessary conditions for the full development of the family, which is a fundamental unit of society, the Contracting Parties undertake to promote the economic, legal and social protection of family life by such means as social and family benefits, fiscal arrangements, provision of family housing, benefits for the newly married, and other appropriate means.

Article 17

The right of mothers and children to social and economic protection

With a view to ensuring the effective exercise of the right of mothers and children to social and economic protection, the Contracting Parties will take all appropriate and necessary measures to that end, including the establishment or maintenance of appropriate institutions or services.

sées de caractère public ou privé;

2. à prendre des mesures appropriées pour le placement des personnes physiquement diminuées, notamment au moyen de services spécialisés de placement, de possibilités d'emploi protégé et de mesures propres à encourager les employeurs à embaucher des personnes physiquement diminuées.

Article 16

Droit de la famille à une protection sociale, juridique et économique.

En vue de réaliser les conditions de vie indispensables au plein épanouissement de la famille, cellule fondamentale de la société, les Parties Contractantes s'engagent à promouvoir la protection économique, juridique et sociale de la vie de famille, notamment par le moyen de prestations sociales et familiales, de dispositions fiscales, d'encouragement à la construction de logements adaptés aux besoins des familles, d'aide aux jeunes foyers, ou de toutes autres mesures appropriées.

Article 17

Droit de la mère et de l'enfant à une protection sociale et économique.

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit de la mère et de l'enfant à une protection sociale et économique, les Parties Contractantes prendront toutes les mesures nécessaires et appropriées à cette fin, y compris la création ou le maintien d'institutions ou de services appropriés.

2. at træffe de nødvendige foranstaltninger til anbringelse af erhvervshæmmede i arbejde, f. eks. en særlig arbejdsanvisning, muligheder for beskyttet beskæftigelse og foranstaltninger, der tager sigte på at få arbejdsgivere til at antage erhvervshæmmede arbejdskraft.

Artikel 16.

Familiens ret til social, juridisk og økonomisk beskyttelse.

For at sikre tilstedeværelsen af de nødvendige forudsætninger for, at familien, der er en grundlæggende bestanddel af samfundet, kan nå til fuld udvikling, forpligter de kontraherende parter sig til at fremme den økonomiske, juridiske og sociale beskyttelse af familielivet ved hjælp af sociale ydelser og familieydelser, skatteregler, tilvejebringelse af boliger for familier, hjælp til nygifte og på anden måde.

Artikel 17.

Mødres og børns ret til social og økonomisk beskyttelse.

For at sikre en effektiv udøvelse af mødres og børns ret til social og økonomisk beskyttelse vil de kontraherende parter træffe alle egnede og nødvendige foranstaltninger i dette øjemed, herunder oprettelse eller opretholdelse af egnede institutioner eller hjælpetjenester.

Article 18

The right to engage in a gainful occupation in the territory of other contracting parties

With a view to ensuring the effective exercise of the right to engage in a gainful occupation in the territory of any other Contracting Party, the Contracting Parties undertake:

1. to apply existing regulations in a spirit of liberality;

2. to simplify existing formalities and to reduce or abolish chancery dues and other charges payable by foreign workers or their employers;

3. to liberalise, individually or collectively, regulations governing the employment of foreign workers;

and recognise:

4. the right of their nationals to leave the country to engage in a gainful occupation in the territories of the other Contracting Parties.

Article 19

The right of migrant workers and their families to protection and assistance

With a view to ensuring the effective exercise of the right of migrant workers and their families to protection and assistance in the territory of any other Contracting Party, the Contracting Parties undertake:

1. to maintain or to satisfy themselves that there are maintained adequate and free services to assist such workers, particularly in obtaining

Article 18

Droit à l'exercice d'une activité lucrative sur le territoire des autres parties contractantes.

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à l'exercice d'une activité lucrative sur le territoire de toute autre Partie Contractante, les Parties Contractantes s'engagent:

1. à appliquer les règlements existants dans un esprit libéral;

2. à simplifier les formalités en vigueur et à réduire ou supprimer les droits de chancellerie et autres taxes payables par les travailleurs étrangers ou par leurs employeurs;

3. à assouplir, individuellement ou collectivement, les réglementations régissant l'emploi des travailleurs étrangers; et reconnaissent:

4. le droit de sortie de leurs nationaux désireux d'exercer une activité lucrative sur le territoire des autres Parties Contractantes.

Article 19

Droit des travailleurs migrants et de leurs familles à la protection et à l'assistance.

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit des travailleurs migrants et de leurs familles à la protection et à l'assistance sur le territoire de toute autre Partie Contractante, les Parties Contractantes s'engagent:

1. à maintenir ou à s'assurer qu'il existe des services gratuits appropriés chargés d'aider ces travailleurs et, notamment, de leur fournir des

Artikel 18.

Retten til at udføre erhvervsmæssigt arbejde på de andre kontraherende parters territorium.

For at sikre en effektiv udøvelse af retten til at udføre erhvervsmæssigt arbejde på en anden kontraherende parts område forpligter de kontraherende parter sig til:

1. at anvende de gældende bestemmelser ud fra en liberal indstilling;

2. at forenkle de gældende formaliteter og nedsætte eller ophæve eventuelle afgifter, der af udenlandske arbejdere eller deres arbejdsgivere skal erlægges til konsulære myndigheder;

3. at lempe bestemmelserne vedrørende beskæftigelse af udenlandske arbejdere, enten i det enkelte tilfælde eller generelt; og anerkender:

4. deres egne statsborgeres ret til at forlade landet for at udføre erhvervsmæssigt arbejde på de øvrige kontraherende parters områder.

Artikel 19.

Vandrende arbejders og deres familiemedlemmers ret til beskyttelse og bistand.

For at sikre en effektiv udøvelse af vandrende arbejders og deres familiemedlemmers ret til beskyttelse og bistand på en anden kontraherende parts område forpligter de kontraherende parter sig til:

1. at opretholde eller sikre sig, at der opretholdes en fyldestgørende og vederlagsfri hjælpetjeneste, der tager sigte på at bistå sådanne

accurate information, and to take all appropriate steps, so far as national laws and regulations permit, against misleading propaganda relating to emigration and immigration;

2. to adopt appropriate measures within their own jurisdiction to facilitate the departure, journey and reception of such workers and their families, and to provide, within their own jurisdiction, appropriate services for health, medical attention and good hygienic conditions during the journey;

3. to promote co-operation, as appropriate, between social services, public and private, in emigration and immigration countries;

4. to secure for such workers lawfully within their territories, insofar as such matters are regulated by law or regulations or are subject to the control of administrative authorities, treatment not less favourable than that of their own nationals in respect of the following matters:

(a) remuneration and other employment and working conditions;

(b) membership of trade unions and enjoyment of the benefits of collective bargaining;

(c) accommodation;

5. to secure for such workers lawfully within their territories treatment not less favourable than that of their own nationals with regard to employment taxes, dues or

informations exactes, et à prendre toutes mesures utiles, pour autant que la législation et la réglementation nationales le permettent, contre toute propagande trompeuse concernant l'émigration et l'immigration;

2. à adopter, dans les limites de leur juridiction, des mesures appropriées pour faciliter le départ, le voyage et l'accueil de ces travailleurs et de leurs familles, et à leur assurer, dans les limites de leur juridiction, pendant le voyage, les services sanitaires et médicaux nécessaires, ainsi que de bonnes conditions d'hygiène;

3. à promouvoir la collaboration, suivant les cas, entre les services sociaux, publics ou privés, des pays d'émigration et d'immigration;

4. à garantir à ces travailleurs se trouvant légalement sur leur territoire, pour autant que ces matières sont régies par la législation ou la réglementation ou sont soumises au contrôle des autorités administratives, un traitement non moins favorable qu'à leurs nationaux en ce qui concerne les matières suivantes:

(a) la rémunération et les autres conditions d'emploi et de travail ;

(b) l'affiliation aux organisations syndicales et la jouissance des avantages offerts par les conventions collectives ;

(c) le logement ;

5. à assurer à ces travailleurs se trouvant légalement sur leur territoire un traitement non moins favorable qu'à leurs propres nationaux en ce qui concerne les impôts,

arbejdere, i særdeleshed med at opnå rigtige oplysninger, samt træffe alle egnede foranstaltninger i det omfang, hvori nationale love og administrative bestemmelser tillader det, mod vildledende propaganda med hensyn til ud- og indvandring;

2. at gennemføre egnede foranstaltninger inden for deres eget myndighedsområde for at lette sådanne arbejdes og deres familie-medlemmers afrejse, rejse og modtagelse samt inden for deres eget myndighedsområde at tilvejebringe egnede sundhedsforanstaltninger, lægehjælp og gode hygiejniske forhold under rejsen;

3. at fremme et passende samarbejde mellem offentlige og private sociale hjælpetjenester i udvandrings- og indvandringslande;

4. for så vidt disse anliggender reguleres ved lov eller administrative bestemmelser eller er undergivet administrative myndigheders kontrol, at sikre sådanne arbejdere, der lovligt opholder sig på deres område, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, der ydes deres egne statsborgere, med hensyn til følgende forhold:

a) løn og andre ansættelses- og arbejdsvilkår;

b) medlemskab af fagforening og adgang til de goder, der opnås ved kollektive forhandlinger;

c) boliger;

5. at sikre sådanne arbejdere, der lovligt opholder sig på deres område, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, der ydes deres egne statsborgere, for så vidt

contributions payable in respect of employed persons;

6. to facilitate as far as possible the reunion of the family of a foreign worker permitted to establish himself in the territory;

7. to secure for such workers lawfully within their territories treatment not less favourable than that of their own nationals in respect of legal proceedings relating to matters referred to in this Article;

8. to secure that such workers lawfully residing within their territories are not expelled unless they endanger national security or offend against public interest or morality;

9. to permit, within legal limits, the transfer of such parts of the earnings and savings of such workers as they may desire;

10. to extend the protection and assistance provided for in this Article to self-employed migrants insofar as such measures apply.

Part III

Article 20

Undertakings

1. Each of the Contracting Parties undertakes:

(a) to consider Part I of this Charter as a declaration of the aims which it will pursue by all appropriate

taxes et contributions afférents au travail, perçus au titre du travailleur ;

6. à faciliter autant que possible le regroupement de la famille du travailleur migrant autorisé à s'établir lui-même sur le territoire ;

7. à assurer à ces travailleurs se trouvant légalement sur leur territoire un traitement non moins favorable qu'à leurs nationaux pour les actions en justice concernant les questions mentionnées dans le présent article ;

8. à garantir à ces travailleurs résidant régulièrement sur leur territoire qu'ils ne pourront être expulsés que s'ils menacent la sécurité de l'État ou contreviennent à l'ordre public ou aux bonnes mœurs ;

9. à permettre, dans le cadre des limites fixées par la législation, le transfert de toute partie des gains et des économies des travailleurs migrants que ceux-ci désirent transférer ;

10. à étendre la protection et l'assistance prévues par le présent article aux travailleurs migrants travaillant pour leur propre compte, pour autant que les mesures en question sont applicables à cette catégorie.

Partie III

Article 20

Engagements.

1. Chacune des Parties Contractantes s'engage:

(a) à considérer la partie I de la présente Charte comme une déclaration déterminant les objectifs dont Elle

angår skatter, afgifter eller bidrag, der står i forbindelse med arbejdet, og som skal erlægges for beskæftigede personer;

6. så vidt muligt lette en udenlandsk arbejder, som har opnået tilladelse til at bosætte sig på deres område, adgangen til at blive forenet med sin familie;

7. at sikre sådanne arbejdere, der lovligt opholder sig på deres område, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, der ydes deres egne statsborgere, for så vidt angår retssager om de i denne artikel omhandlede forhold;

8. at sikre, at sådanne arbejdere, der lovligt opholder sig på deres område, ikke udvises af landet, medmindre de er en fare for landets sikkerhed eller krænker samfundets interesse eller moral;

9. inden for lovgivningens grænser at tillade overførsel af en så stor del af disse arbejderes løn og opsparing, som de måtte ønske;

10. at udstrække den i denne artikel fastsatte beskyttelse og bistand til vandrende selvstændige erhvervsdrivende, for så vidt sådanne foranstaltninger finder anvendelse på disse.

Afsnit III.

Artikel 20.

Forpligtelser.

1. Enhver af de kontraherende parter forpligter sig til:

a) at anse denne pagts afsnit I som en erklæring om de mål, som den vil forfølge ved alle egnede midler som

means, as stated in the introductory paragraph of that Part;

(b) to consider itself bound by at least five of the following Articles of Part II of this Charter: Articles 1, 5, 6, 12, 13, 16 and 19;

(c) in addition to the Articles selected by it in accordance with the preceding sub-paragraph, to consider itself bound by such a number of Articles or numbered paragraphs of Part II of the Charter as it may select, provided that the total number of Articles or numbered paragraphs by which it is bound is not less than 10 Articles or 45 numbered paragraphs.

2. The Articles or paragraphs selected in accordance with subparagraphs (b) and (c) of paragraph 1 of this Article shall be notified to the Secretary-General of the Council of Europe at the time when the instrument of ratification or approval of the Contracting Party concerned is deposited.

3. Any Contracting Party may, at a later date, declare by notification to the Secretary-General that it considers itself bound by any Articles or any numbered paragraphs of Part II of the Charter which it has not already accepted under the terms of paragraph 1 of this Article. Such undertakings subsequently given shall be deemed to be an integral part of the ratification or approval, and shall have the same effect as from the thirtieth day after the date of the notification.

poursuivra par tous les moyens utiles la réalisation, conformément aux dispositions du paragraphe introductif de ladite partie ;

(b) à se considérer comme liée par cinq au moins des sept articles suivants de la partie II de la Charte : articles 1, 5, 6, 12, 13, 16 et 19 ;

(c) à se considérer comme liée par un nombre supplémentaire d'articles ou paragraphes numérotés de la partie II de la Charte, qu'Elle choisira, pourvu que le nombre total des articles et des paragraphes numérotés qui la lient ne soit pas inférieur à 10 articles ou à 45 paragraphes numérotés.

2. Les articles ou paragraphes choisis conformément aux dispositions des alinéas (b) et (c) du paragraphe 1 du présent article seront notifiés au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe par la Partie Contractante au moment du dépôt de son instrument de ratification ou d'approbation.

3. Chacune des Parties Contractantes pourra, à tout moment ultérieur, déclarer par notification adressée au Secrétaire Général qu'Elle se considère comme liée par tout autre article ou paragraphe numéroté figurant dans la partie II de la Charte et qu'Elle n'avait pas encore accepté conformément aux dispositions du paragraphe 1 du présent article. Ces engagements ultérieurs seront réputés partie intégrante de la ratification ou de l'approbation et porteront les mêmes effets dès le trentième jour suivant la date de la notification.

anført i indledningen til det nævnte afsnit;

b) at anse sig for bundet af mindst fem af følgende artikler i denne pagts afsnit II: artikel 1, 5, 6, 12, 13, 16 og 19;

c) foruden de artikler, som den udvælger i henhold til pkt. b), at anse sig for bundet af så mange artikler eller nummererede bestemmelser af pagtens afsnit II, som den måtte vælge, forudsat at det samlede antal artikler eller nummererede stykker, hvoraf den er forpligtet, udgør mindst 10 artikler eller 45 nummererede stykker.

2. De kontraherende parter skal samtidig med deponeringen af deres ratifikations- eller tiltrædelsesdokument underrette Europarådets generalsekretær om, hvilke artikler eller stykker de udvælger i henhold til denne artikels stk. 1, b) og c).

3. Enhver kontraherende part kan på et senere tidspunkt ved meddelelse til generalsekretæren erklære, at den anser sig forpligtet af en eller flere af de artikler eller nummererede stykker i pagtens afsnit II, som den ikke allerede har anerkendt i medfør af denne artikels stk. 1. Sådanne senere afgivne forpligtelser skal anses som udgørende en fast bestanddel af ratifikationen eller tiltrædelsen og skal have samme virkning, regnet fra den 30. dag efter datoen for meddelelsen.

4. The Secretary-General shall communicate to all the signatory Governments and to the Director-General of the International Labour Office any notification which he shall have received pursuant to this Part of the Charter.

5. Each Contracting Party shall maintain a system of labour inspection appropriate to national conditions.

Part IV

Article 21

Reports concerning accepted provisions

The Contracting Parties shall send to the Secretary-General of the Council of Europe a report at two-yearly intervals, in a form to be determined by the Committee of Ministers, concerning the application of such provisions of Part II of the Charter as they have accepted.

Article 22

Reports concerning provisions which are not accepted

The Contracting Parties shall send to the Secretary-General, at appropriate intervals as requested by the Committee of Ministers, reports relating to the provisions of Part II of the Charter which they did not accept at the time of their ratification or approval or in a subsequent notification. The Committee of Ministers shall determine from time to time in respect of which provisions such reports shall be requested and the form of the reports to be provided.

4. Le Secrétaire Général communiquera à tous les Gouvernements signataires et au Directeur Général du Bureau International du Travail toute notification reçue par lui conformément à la présente partie de la Charte.

5. Chaque Partie Contractante disposera d'un système d'inspection du travail approprié à ses conditions nationales.

Partie IV

Article 21

Rapports relatifs aux dispositions acceptées.

Les Parties Contractantes présenteront au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, dans une forme à déterminer par le Comité des Ministres, un rapport biennal, relatif à l'application des dispositions de la partie II de la Charte qu'Elles ont acceptées.

Article 22

Rapports relatifs aux dispositions qui n'ont pas été acceptées.

Les Parties Contractantes présenteront au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, à des intervalles appropriés et sur la demande du Comité des Ministres, des rapports relatifs aux dispositions de la partie II de la Charte qu'Elles n'ont pas acceptées au moment de la ratification ou de l'approbation, ni par une notification ultérieure. Le Comité des Ministres déterminera, à des intervalles réguliers, à propos de quelles dispositions ces rapports seront demandés et quelle sera leur forme.

4. Generalsekretæren skal underrette de regeringer, der har undertegnet pagten, samt Det internationale Arbejdsbureaus generaldirektør om de meddelelser, han modtager i medfør af dette afsnit af pagten.

5. Enhver kontraherende part skal opretholde et arbejdstilsyn afpasset efter det enkelte lands forhold.

Afsnit IV.

Artikel 21.

Indberetninger om anerkendte bestemmelser.

De kontraherende parter skal til Europarådets generalsekretær hvert andet år fremsende en indberetning i en af ministerudvalget fastsat form om anvendelsen af de bestemmelser i pagtens afsnit II, som de har anerkendt.

Artikel 22.

Indberetninger om ikke anerkendte bestemmelser.

De kontraherende parter skal med passende mellemrum på ministerudvalgets begæring til generalsekretæren fremsende indberetninger om de bestemmelser i pagtens afsnit II, som de ikke har anerkendt ved deres ratifikation eller tiltrædelse eller ved senere meddelelse. Ministerudvalget skal fra tid til anden bestemme, hvilke bestemmelser disse indberetninger skal vedrøre, og i hvilken form de skal afgives.

Article 23

Communication of copies

1. Each Contracting Party shall communicate copies of its reports referred to in Articles 21 and 22 to such of its national organisations as are members of the international organisations of employers and trade unions to be invited under Article 27, paragraph 2, to be represented at meetings of the Sub-committee of the Governmental Social Committee.

2. The Contracting Parties shall forward to the Secretary-General any comments on the said reports received from these national organisations, if so requested by them.

Article 24

Examination of the reports

The reports sent to the Secretary-General in accordance with Articles 21 and 22 shall be examined by a Committee of Experts, who shall have also before them any comments forwarded to the Secretary-General in accordance with paragraph 2 of Article 23.

Article 25

Committee of Experts

1. The Committee of Experts shall consist of not more than seven members appointed by the Committee of Ministers from a list of independent experts of the highest integrity and of recognised competence in international social questions, nominated by the Contracting Parties.

Article 23

Communication de copies.

1. Chacune des Parties Contractantes adressera copies des rapports visés aux articles 21 et 22 à celles de ses organisations nationales qui sont affiliées aux organisations internationales d'employeurs et de travailleurs qui seront invitées, conformément à l'article 27, paragraphe 2, à se faire représenter aux réunions du Sous-comité du Comité social gouvernemental.

2. Les Parties Contractantes transmettront au Secrétaire Général toutes observations sur lesdits rapports reçues de la part de ces organisations nationales, si celles-ci le demandent.

Article 24.

Examen des rapports.

Les rapports présentés au Secrétaire Général en application des articles 21 et 22 seront examinés par un Comité d'experts, qui sera également en possession de toutes observations transmises au Secrétaire Général conformément au paragraphe 2 de l'article 23.

Article 25

Comité d'experts.

1. Le Comité d'experts sera composé de sept membres au plus désignés par le Comité des Ministres sur une liste d'experts indépendants de la plus haute intégrité et d'une compétence reconnue dans les matières sociales internationales, qui seront proposés par les Parties Contractantes.

Artikel 23.

Fremsendelse af genparter.

1. Enhver kontraherende part skal fremsende genparter af de i artikel 21 og 22 omhandlede indberetninger til de organisationer i de respektive lande, som er tilsluttet de internationale organisationer af arbejdsgivere og fagforeninger, der i henhold til artikel 27, stk. 2, vil blive opfordret til at lade sig repræsentere ved møder i underkomiteen under socialkomiteen.

2. De kontraherende parter skal til generalsekretæren fremsende de bemærkninger til de omhandlede indberetninger, som de måtte have modtaget fra de omhandlede nationale organisationer, såfremt disse ønsker det.

Artikel 24.

Gennemgang af indberetningerne.

De til generalsekretæren i henhold til artikel 21 og 22 fremsendte indberetninger skal gennemgås af en ekspertkomité, som ligeledes skal have forelagt de bemærkninger, der måtte være fremsendt til generalsekretæren i medfør af artikel 23, stk. 2.

Artikel 25.

Ekspertkomiteen.

1. Ekspertkomiteen skal bestå af højst syv medlemmer, der udnævnes af ministerudvalget på grundlag af en fortegnelse over uafhængige eksperter, der er absolut upartiske, nyder anerkendelse for deres indsigt i internationale sociale spørgsmål og er udpeget af de kontraherende parter.

2. The members of the Committee shall be appointed for a period of six years. They may be reappointed. However, of the members first appointed, the terms of office of two members shall expire at the end of four years.

3. The members whose terms of office are to expire at the end of the initial period of four years shall be chosen by lot by the Committee of Ministers immediately after the first appointment has been made.

4. A member of the Committee of Experts appointed to replace a member whose term of office has not expired shall hold office for the remainder of his predecessor's term.

Article 26

Participation of the International Labour Organisation

The International Labour Organisation shall be invited to nominate a representative to participate in a consultative capacity in the deliberations of the Committee of Experts.

Article 27

Sub-committee of the Governmental Social Committee

1. The reports of the Contracting Parties and the conclusions of the Committee of Experts shall be submitted for examination to a Sub-committee of the Governmental Social Committee of the Council of Europe.

2. The Sub-committee shall be composed of one representative of each of the Contracting Parties. It shall invite no

2. Les membres du Comité seront nommés pour une période de six ans ; leur mandat pourra être renouvelé. Toutefois, les mandats de deux des membres désignés lors de la première nomination prendront fin à l'issue d'une période de quatre ans.

3. Les membres dont le mandat prendra fin au terme de la période initiale de quatre ans seront désignés par tirage au sort par le Comité des Ministres immédiatement après la première nomination.

4. Un membre du Comité d'experts nommé en remplacement d'un membre dont le mandat n'est pas expiré achève le terme du mandat de son prédécesseur.

Article 26

Participation de l'Organisation Internationale du Travail.

L'Organisation Internationale du Travail sera invitée à désigner un représentant en vue de participer, à titre consultatif, aux délibérations du Comité d'experts.

Article 27

Sous-comité du Comité social gouvernemental.

1. Les rapports des Parties Contractantes ainsi que les conclusions du Comité d'experts seront soumis pour examen à un Sous-comité du Comité social gouvernemental du Conseil de l'Europe.

2. Ce Sous-comité sera composé d'un représentant de chacune des Parties Contractantes. Il invitera deux

2. Komiteens medlemmer udnævnes for seks år ad gangen og kan genvælges. For så vidt angår de først udnævnte medlemmer, skal to medlemmers funktionstid dog udløbe efter et tidsrum af fire år.

3. De medlemmer, hvis funktionstid udløber efter de første fire års forløb, skal udtages ved lodtrækning af ministerudvalget, umiddelbart efter at den første udnævnelse har fundet sted.

4. Et medlem af ekspertkomiteen, der udnævnes til at træde i stedet for et medlem, hvis funktionstid ikke er udløbet, skal bestride hvervet i den resterende del af forgængerens funktionstid.

Artikel 26.

Den internationale Arbejdsorganisations deltagelse.

Den internationale Arbejdsorganisation skal opfordres til at udpege en repræsentant til som rådgiver at deltage i ekspertkomiteens drøftelser.

Artikel 27.

Underkomite under den sociale komite.

1. De af de kontraherende parter afgivne indberetninger og ekspertkomiteens beslutninger skal forelægges en underkomité under Europarådets sociale komité.

2. Underkomiteen skal bestå af én repræsentant for hver af de kontraherende parter. Den skal opfordre

more than two international organisations of employers and no more than two international trade union organisations as it may designate to be represented as observers in a consultative capacity at its meetings. Moreover, it may consult no more than two representatives of international non-governmental organisations having consultative status with the Council of Europe, in respect of questions with which the organisations are particularly qualified to deal, such as social welfare, and the economic and social protection of the family.

3. The Sub-committee shall present to the Committee of Ministers a report containing its conclusions and append the report of the Committee of Experts.

Article 28

Consultative Assembly

The Secretary-General of the Council of Europe shall transmit to the Consultative Assembly the conclusions of the Committee of Experts. The Consultative Assembly shall communicate its views on these Conclusions to the Committee of Ministers.

Article 29

Committee of Ministers

By a majority of two-thirds of the members entitled to sit on the Committee, the Committee of Ministers may, on the basis of the report of the Sub-committee, and after consultation with the Consultative Assembly, make to each Contracting Party any necessary recommendations.

organisations internationales d'employeurs et deux organisations internationales de travailleurs, au plus, à envoyer des observateurs, à titre consultatif, à ses réunions. Il pourra, en outre, appeler en consultation deux représentants, au plus, d'organisations internationales non-gouvernementales dotées du statut consultatif auprès du Conseil de l'Europe, sur des questions pour lesquelles elles sont particulièrement qualifiées telles que, par exemple, le bien-être social et la protection économique et sociale de la famille.

3. Le Sous-comité présentera au Comité des Ministres un rapport contenant ses conclusions, en y annexant le rapport du Comité d'experts.

Article 28

Assemblée Consultative.

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe transmettra à l'Assemblée Consultative les conclusions du Comité d'experts. L'Assemblée Consultative communiquera au Comité des Ministres son avis sur ces conclusions.

Article 29

Comité des Ministres.

A la majorité des deux tiers des membres ayant le droit d'y siéger, le Comité des Ministres pourra, sur la base du rapport du Sous-comité et après avoir consulté l'Assemblée Consultative, adresser toutes recommandations nécessaires à chacune des Parties Contractantes.

højst to internationale arbejdsgeberorganisationer og højst to internationale fagforeningsorganisationer til at lade sig repræsentere ved observatører i rådgivende egenkab på dens møder. Endvidere kan den rådføre sig med højst to repræsentanter for internationale ikke-statslige organisationer, der har rådgivende stilling ved Europarådet, med hensyn til spørgsmål, som disse organisationer har særlige forudsætninger for at beskæftige sig med, som f. eks. social velfærd og familiens økonomiske og sociale beskyttelse.

3. Underkomiteen skal til ministerudvalget afgive en beretning om sine beslutninger og vedlægge ekspertkomiteens beretning.

Artikel 28.

Den rådgivende forsamling.

Europarådets generalsekretær skal fremsende ekspertkomiteens beslutninger til den rådgivende forsamling. Denne skal meddele ministerudvalget sine synspunkter med hensyn til disse beslutninger.

Artikel 29.

Ministerudvalget.

Ministerudvalget kan på grundlag af underkomiteens beretning og efter forhandling med den rådgivende forsamling afgive enhver henstilling, som det måtte anse for nødvendig, til hver af de kontraherende parter. Til beslutning herom kræves et flertal på to tredjedele af de medlemmer, der har ret til en plads i udvalget.

Part V**Article 30***Derogations in time of war or public emergency*

1. In time of war or other public emergency threatening the life of the nation any Contracting Party may take measures derogating from its obligations under this Charter to the extent strictly required by the exigencies of the situation, provided that such measures are not inconsistent with its other obligations under international law.

2. Any Contracting Party which has availed itself of this right of derogation shall, within a reasonable lapse of time, keep the Secretary-General of the Council of Europe fully informed of the measures taken and of the reasons therefore. It shall likewise inform the Secretary-General when such measures have ceased to operate and the provisions of the Charter which it has accepted are again being fully executed.

3. The Secretary-General shall in turn inform other Contracting Parties and the Director-General of the International Labour Office of all communications received in accordance with paragraph 2 of this Article.

Article 31*Restrictions*

1. The rights and principles set forth in Part I when effectively realised, and their effective exercise as provided for in Part II, shall not be subject to any restrictions or limitations not specified in those Parts, except such as are prescribed by law

Partie V**Article 30***Dérégations en cas de guerre ou de danger public.*

1. En cas de guerre ou en cas d'autre danger public menaçant la vie de la nation, toute Partie Contractante peut prendre des mesures dérogeant aux obligations prévues par la présente Charte, dans la stricte mesure où la situation l'exige et à la condition que ces mesures ne soient pas en contradiction avec les autres obligations découlant du droit international.

2. Toute Partie Contractante ayant exercé ce droit de dérogation tient, dans un délai raisonnable, le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe pleinement informé des mesures prises et des motifs qui les ont inspirées. Elle doit également informer le Secrétaire Général de la date à laquelle ces mesures ont cessé d'être en vigueur et à laquelle les dispositions de la Charte qu'Elle a acceptées reçoivent de nouveau pleine application.

3. Le Secrétaire Général informera les autres Parties Contractantes et le Directeur Général du Bureau International du Travail de toutes les communications reçues conformément au paragraphe 2 du présent article.

Article 31*Begrænsninger.*

1. Les droits et principes énoncés dans la partie I, lorsqu'ils seront effectivement mis en œuvre, et l'exercice effectif de ces droits et principes, tel qu'il est prévu dans la partie II, ne pourront faire l'objet de restrictions ou limitations non spécifiées dans

Afsnit V.**Artikel 30.***Afviigelser under krig eller offentlig nødstilstand.*

1. Under krig eller anden offentlig nødstilstand, der truer nationens eksistens, kan enhver kontraherende part træffe foranstaltninger, der afviger fra dets forpligtelser i henhold til denne pagt, i det omfang forholdene gør sådanne foranstaltninger strengt påkrævede, forudsat at disse ikke er uforenelige med dens øvrige forpligtelser i henhold til folkeretten.

2. Enhver kontraherende part, som har benyttet sig af denne ret til at gøre afviigelser, skal inden for et rimeligt tidsrum holde Europarådets generalsekretær fuldt underrettet om de trufne foranstaltninger og om årsagerne til disse. Den skal ligeledes underrette generalsekretæren, når disse foranstaltninger er bortfaldet, og den atter i fuldt omfang gennemfører de bestemmelser i pagten, som den har anerkendt.

3. Generalsekretæren skal på sin side underrette de øvrige kontraherende parter samt Det internationale Arbejdsbureaus generaldirektør om alle meddelelser, som han modtager i henhold til denne artikels stk. 2.

Artikel 31.*Begrænsninger.*

1. De i afsnit I fastsatte og gennemførte rettigheder og principper samt den effektive udøvelse af disse i henhold til afsnit II må ikke være genstand for indskrænkninger eller begrænsninger, der ikke er nærmere fastsat i de nævnte afsnit, med undtagel-

and are necessary in a democratic society for the protection of the rights and freedoms of others or for the protection of public interest, national security, public health, or morals.

2. The restrictions permitted under this Charter to the rights and obligations set forth herein shall not be applied for any purpose other than that for which they have been prescribed.

Article 32

Relations between the Charter and domestic law or International agreements

The provisions of this Charter shall not prejudice the provisions of domestic law or of any bilateral or multilateral treaties, conventions or agreements which are already in force, or may come into force, under which more favourable treatment would be accorded to the persons protected.

Article 33

Implementation by collective agreements

1. In member States where the provisions of paragraphs 1, 2, 3, 4 and 5 of Article 2, paragraphs 4, 6 and 7 of Article 7 and paragraphs 1, 2, 3 and 4 of Article 10 of Part II of this Charter are matters normally left to agreements between employers or employers' organisations and workers' organisations, or are normally carried out otherwise than by law, the undertakings of those paragraphs may be given and compliance with them shall be treated as effective

les parties I et II, à l'exception de celles prescrites par la loi et qui sont nécessaires, dans une société démocratique, pour garantir le respect des droits et des libertés d'autrui ou pour protéger l'ordre public, la sécurité nationale, la santé publique ou les bonnes mœurs.

2. Les restrictions apportées en vertu de la présente Charte aux droits et obligations reconnus dans celle-ci ne peuvent être appliquées que dans le but pour lequel elles ont été prévues.

Article 32

Relations entre la charte et le droit interne ou les accords internationaux.

Les dispositions de la présente Charte ne portent pas atteinte aux dispositions de droit interne et des traités, conventions ou accords bilatéraux ou multilatéraux qui sont ou entreront en vigueur et qui seraient plus favorables aux personnes protégées.

Article 33

Mise en œuvre au moyen de conventions collectives.

1. Dans les Etats membres où les dispositions des paragraphes 1, 2, 3, 4, et 5 de l'article 2, des paragraphes 4, 6 et 7 de l'article 7, et des paragraphes 1, 2, 3 et 4 de l'article 10 de la partie II de la présente Charte relèvent normalement de conventions conclues entre employeurs ou organisations d'employeurs et organisations de travailleurs, ou sont normalement mises en œuvre autrement que par la voie légale, les Parties Contractantes peuvent prendre les engagements correspon-

se af sådanne, som er forekrevet ved lov, og som i et demokratisk samfund er nødvendige til beskyttelse af andres ret og frihed eller til beskyttelse af samfundsmæssige interesser, statens sikkerhed, den offentlige sundhed eller moral.

2. De tilladte begrænsninger i de i denne pagt omhandlede rettigheder og forpligtelser må ikke anvendes til andet formål end det, hvortil de er fastsat.

Artikel 32.

Forholdet mellem pagten og national lovgivning eller internationale overenskomster.

Denne pagts bestemmelser medfører ingen begrænsning i bestemmelser i national lovgivning eller eventuelle tosidede eller flersidede traktater, konventioner eller overenskomster, som allerede er eller måtte blive gældende, og hvorefter der ydes de deraf omfattede personer en mere gunstig behandling.

Artikel 33.

Gennemførelse ved kollektive overenskomster.

1. I medlemsstater, hvor de forhold, der omhandles i artikel 2, stk. 1, 2, 3, 4 og 5, artikel 7, stk. 4, 6 og 7, og artikel 10, stk. 1, 2, 3 og 4, i denne pagts afsnit II, normalt er overladt til regulering ved overenskomster mellem arbejdsgivere eller arbejdsgiverorganisationer og arbejderorganisationer eller normalt reguleres på anden måde end ved lov, kan forpligtelserne med hensyn til disse bestemmelser indgås, og opfyldelsen af dem skal anses for effektiv, såfremt de

if their provisions are applied through such agreements or other means to the great majority of the workers concerned.

2. In member States where these provisions are normally the subject of legislation, the undertakings concerned may likewise be given, and compliance with them shall be regarded as effective if the provisions are applied by law to the great majority of the workers concerned.

Article 34

Territorial application

1. This Charter shall apply to the metropolitan territory of each Contracting Party. Each signatory Government may, at the time of signature or of the deposit of its instrument of ratification or approval, specify, by declaration addressed to the Secretary-General of the Council of Europe, the territory which shall be considered to be its metropolitan territory for this purpose.

2. Any Contracting Party may, at the time of ratification or approval of this Charter or at any time thereafter, declare by notification addressed to the Secretary-General of the Council of Europe, that the Charter shall extend in whole or in part to a non-metropolitan territory or territories specified in the said declaration for whose international relations it is responsible or for which it assumes international responsibility. It shall specify in the declaration

dants, et ces engagements seront considérés comme remplis dès lors que ces dispositions seront appliquées à la grande majorité des travailleurs intéressés par de telles conventions ou par d'autres moyens.

2. Dans les États membres où ces dispositions relèvent normalement de la législation, les Parties Contractantes peuvent également prendre les engagements correspondants, et ces engagements seront considérés comme remplis dès lors que ces dispositions seront appliquées par la loi à la grande majorité des travailleurs intéressés.

Article 34

Application territoriale.

1. La présente Charte s'applique au territoire métropolitain de chaque Partie Contractante. Tout Gouvernement signataire peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification ou d'approbation, préciser, par déclaration faite au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, le territoire qui est considéré à cette fin comme son territoire métropolitain.

2. Toute Partie Contractante peut, au moment de la ratification ou de l'approbation de la présente Charte, ou à tout autre moment par la suite, déclarer, par notification adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, que la Charte, en tout ou en partie, s'appliquera à celui ou à ceux des territoires non métropolitains désignés dans ladite déclaration et dont Elle assure les relations internationales ou dont Elle assume la responsabilité internationale. Elle spécifiera

pågældende bestemmelser iværksættes gennem sådanne overenskomster eller på anden måde for det overvejende flertal af de pågældende arbejdere.

2. I medlemsstater, hvor disse forhold normalt gøres til genstand for lovgivning, kan de pågældende forpligtelser ligeledes indgås, og opfyldelsen af dem skal anses for effektiv, såfremt de pågældende lovbestemmelser finder anvendelse på det overvejende flertal af de pågældende arbejdere.

Artikel 34.

Anvendelsesområde.

1. Denne pagt skal finde anvendelse på hver kontraherende parts moderland. Enhver regering, der undertegner pagten, kan samtidig med undertegnelsen eller ved deponeringen af dens ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument ved en erklæring stilet til Europarådets generalsekretær angive, hvilket område der i denne henseende skal anses for dens moderland.

2. Enhver kontraherende part kan samtidig med sin ratifikation eller tiltrædelse af denne pagt eller på et hvilket som helst senere tidspunkt ved en meddelelse stilet til Europarådets generalsekretær erklære, at pagten helt eller delvis skal udstrækkes til et eller flere i den nævnte erklæring nærmere angivne uden for moderlandet beliggende områder, for hvis internationale forbindelser den er ansvarlig, eller for hvilke den påtager sig internationalt ansvar. Den skal i

the Articles or paragraphs of Part II of the Charter which it accepts as binding in respect of the territories named in the declaration.

3. The Charter shall extend to the territory or territories named in the aforesaid declaration as from the thirtieth day after the date on which the Secretary-General shall have received notification of such declaration.

4. Any Contracting Party may declare at a later date by notification addressed to the Secretary-General of the Council of Europe, that, in respect of one or more of the territories to which the Charter has been extended in accordance with paragraph 2 of this Article, it accepts as binding any Articles or any numbered paragraphs which it has not already accepted in respect of that territory or territories. Such undertakings subsequently given shall be deemed to be an integral part of the original declaration in respect of the territory concerned, and shall have the same effect as from the thirtieth day after the date of the notification.

5. The Secretary-General shall communicate to the other signatory Governments and to the Director-General of the International Labour Office any notification transmitted to him in accordance with this Article.

Article 35

Signature, ratification and entry into force

1. This Charter shall be open for signature by the

dans cette déclaration les articles ou paragraphes de la partie II de la Charte qu'Elle accepte comme obligatoires en ce qui concerne chacun des territoires désignés dans la déclaration.

3. La Charte s'appliquera au territoire ou aux territoires désignés dans la déclaration visée au paragraphe précédent à partir du trentième jour qui suivra la date à laquelle le Secrétaire Général aura reçu la notification de cette déclaration.

4. Toute Partie Contractante pourra, à tout moment ultérieur, déclarer, par notification adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, que, en ce qui concerne un ou plusieurs des territoires auxquels la Charte s'applique en vertu du paragraphe 2 du présent article, Elle accepte comme obligatoire tout article ou paragraphe numéroté qu'Elle n'avait pas encore accepté en ce qui concerne ce ou ces territoires. Ces engagements ultérieurs seront réputés partie intégrante de la déclaration originale en ce qui concerne le territoire en question et porteront les mêmes effets à partir du trentième jour qui suivra la date de la notification.

5. Le Secrétaire Général communiquera aux autres Gouvernements signataires et au Directeur Général du Bureau International du Travail toute notification qui lui aura été transmise en vertu du présent article.

Article 35.

Signature, ratification, entrée en vigueur.

1. La présente Charte est ouverte à la signature des

erklæringen nærmere angive de artikler eller stykker i pagtens afsnit II, som den anerkender som bindende for de i erklæringen anførte områder.

3. Pagten skal være gældende for det eller de i den fornævnte erklæring anførte områder fra den 30. dag efter den dato, da generalsekretæren har modtaget meddelelsen om en sådan erklæring.

4. Enhver kontraherende part kan senere ved en meddelelse stilet til Europarådets generalsekretær erklære, at den for så vidt angår et eller flere af de områder, til hvilke pagten er blevet udvidet i medfør af denne artikels stk. 2, anerkender som bindende en eller flere af de artikler eller nummererede stykker, som den ikke allerede har anerkendt for det eller de pågældende områder. Sådanne senere afgivne forpligtelser skal anses for at udgøre en fast bestanddel af den oprindelige erklæring med hensyn til det pågældende område og skal have samme virkning fra den 30. dag efter meddelelsens dato at regne.

5. Generalsekretæren skal underrette de øvrige lande, der har undertegnet pagten, samt Det internationale Arbejdsbureaus generaldirektør om de meddelelser, han modtager i henhold til denne artikel.

Artikel 35.

Undertegnelse, ratifikation og ikrafttrædelse.

1. Denne pagt skal stå åben for undertegnelse af Europa-

Members of the Council of Europe. It shall be ratified or approved. Instruments of ratification or approval shall be deposited with the Secretary-General of the Council of Europe.

2. This Charter shall come into force as from the thirtieth day after the date of deposit of the fifth instrument of ratification or approval.

3. In respect of any signatory Government ratifying subsequently, the Charter shall come into force as from the thirtieth day after the date of deposit of its instrument of ratification or approval.

4. The Secretary-General shall notify all the Members of the Council of Europe and the Director-General of the International Labour Office, of the entry into force of the Charter, the names of the Contracting Parties which have ratified or approved it and the subsequent deposit of any instruments of ratification or approval.

Article 36

Amendments

Any Member of the Council of Europe may propose amendments to this Charter in a communication addressed to the Secretary-General of the Council of Europe. The Secretary-General shall transmit to the other Members of the Council of Europe any amendments so proposed, which shall then be considered by the Committee of Ministers and submitted to the Consultative Assembly for opinion. Any amendments approved by the Committee of Ministers shall enter into force as from the thirtieth day after all the Contracting Par-

Membres du Conseil de l'Europe. Elle sera ratifiée ou approuvée. Les instruments de ratification ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général.

2. La présente Charte entrera en vigueur le trentième jour suivant la date du dépôt du cinquième instrument de ratification ou d'approbation.

3. Pour tout signataire qui la ratifiera ultérieurement, la Charte entrera en vigueur le trentième jour suivant la date du dépôt de son instrument de ratification ou d'approbation.

4. Le Secrétaire Général notifiera à tous les Membres du Conseil de l'Europe et au Directeur Général du Bureau International du Travail l'entrée en vigueur de la Charte, les noms des Parties Contractantes qui l'auront ratifiée ou approuvée et le dépôt de tout instrument de ratification ou d'approbation intervenu ultérieurement.

Article 36

Amendements.

Tout Membre du Conseil de l'Europe peut proposer des amendements à la présente Charte par communication adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général transmettra aux autres Membres du Conseil de l'Europe les amendements ainsi proposés qui seront examinés par le Comité des Ministres et soumis pour avis à l'Assemblée Consultative. Tout amendement approuvé par le Comité des Ministres entrera en vigueur le trentième jour après que toutes les Parties Contractantes auront informé le

rådets medlemmer. Den skal ratificeres eller tiltrædes. Ratifikations- eller tiltrædelsesinstrumenter skal deponeres hos Europarådets generalsekretær.

2. Denne pagt træder i kraft fra den 30. dag efter datoen for deponeringen af det femte ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

3. For så vidt angår en kontraherende regering, der ratificerer på et senere tidspunkt, træder pagten i kraft fra den 30. dag efter datoen for dens deponering af sit ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

4. Generalsekretæren skal underrette Europarådets medlemmer samt Det internationale Arbejdsbureaus generaldirektør om denne pagts ikrafttrædelse, om kontraherende lande, der har ratificeret eller tiltrådt den, samt om eventuelle senere deponeringer af ratifikations- eller tiltrædelsesinstrumenter.

Artikel 36.

Ændringer.

Ethvert medlem af Europarådet kan ved en meddelelse stilet til Europarådets generalsekretær foreslå ændringer i denne pagt. Generalsekretæren skal sende således fremsatte ændringsforslag til de øvrige medlemmer af Europarådet, hvorefter ændringerne skal drøftes af ministerudvalget og forelægges den rådgivende forsamling til udtalelse. Ændringer, der er godkendt af ministerudvalget, skal træde i kraft fra den 30. dag efter, at samtlige kontraherende parter har underrettet generalsekretæren om deres godkendelse. General-

ties have informed the Secretary-General of their acceptance. The Secretary-General shall notify all the Members of the Council of Europe and the Director-General of the International Labour Office of the entry into force of such amendments.

Article 37

Denunciation

1. Any Contracting Party may denounce this Charter only at the end of a period of five years from the date on which the Charter entered into force for it, or at the end of any successive period of two years, and, in each case, after giving six months notice to the Secretary-General of the Council of Europe who shall inform the other Parties and the Director-General of the International Labour Office accordingly. Such denunciation shall not affect the validity of the Charter in respect of the other Contracting Parties provided that at all times there are not less than five such Contracting Parties.

2. Any Contracting Party may, in accordance with the provisions set out in the preceding paragraph, denounce any Article or paragraph of Part II of the Charter accepted by it provided that the number of Articles or paragraphs by which this Contracting Party is bound shall never be less than 10 in the former case and 45 in the latter and that this number of Articles or paragraphs shall continue to include the Articles selected by the Contracting Party among those to which special reference is made in Article

Secrétaire Général de leur acceptation. Le Secrétaire Général notifiera à tous les Etats Membres du Conseil de l'Europe et au Directeur Général du Bureau International du Travail l'entrée en vigueur de ces amendements.

Article 37

Dénonciation.

1. Aucune Partie Contractante ne peut dénoncer la présente Charte avant l'expiration d'une période de cinq ans après la date à laquelle la Charte est entrée en vigueur en ce qui la concerne, ou avant l'expiration de toute autre période ultérieure de deux ans et, dans tous les cas, un préavis de six mois sera notifié au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, qui en informera les autres Parties Contractantes et le Directeur Général du Bureau International du Travail. Cette dénonciation n'affecte pas la validité de la Charte à l'égard des autres Parties Contractantes, sous réserve que le nombre de celles-ci ne soit jamais inférieur à cinq.

2. Toute Partie Contractante peut, aux termes des dispositions énoncées dans le paragraphe précédent, dénoncer tout article ou paragraphe de la partie II de la Charte qu'Elle a accepté, sous réserve que le nombre des articles ou paragraphes auxquels cette Partie Contractante est tenue ne soit jamais inférieur à 10 dans le premier cas et à 45 dans le second et que ce nombre d'articles ou paragraphes continue de comprendre les articles choisis par cette Partie Contractante parmi ceux auxquels une référence spéciale est faite

sekretæren skal underrette samtlige medlemmer af Europarådet samt Det internationale Arbejdsbureaus generaldirektør om sådanne ændringskræfter.

Artikel 37.

Opsigelse.

1. Ingen kontraherende part kan opsigse nærværende pagt, før der er forløbet fem år fra den dato, da pagten trådte i kraft for den pågældende part, eller efter udløbet af enhver efterfølgende periode af to år, og i begge tilfælde med seks måneders varsel til Europarådets generalsekretær, der skal underrette de øvrige parter samt Det internationale Arbejdsbureaus generaldirektør herom. En sådan opsigelse berører ikke pagtens gyldighed for de øvrige kontraherende parter, forudsat at der til enhver tid er mindst fem sådanne kontraherende parter.

2. Enhver kontraherende part kan i medfør af de i foregående stykke omhandlede bestemmelser opsiges en hvilken som helst artikel eller et hvilket som helst stykke i pagtens afsnit II, som den har anerkendt, forudsat at antallet af de artikler eller bestemmelser, med hensyn til hvilke det pågældende land er forpligtet, aldrig må være mindre end henholdsvis 10 og 45, og at disse artikler eller stykker fortsat skal omfatte de artikler, som den pågældende kontraherende part har udvalgt blandt dem, hvortil der særskilt er henvist i

20, paragraph 1, sub-paragraph (b).

3. Any Contracting Party may denounce the present Charter or any of the Articles or paragraphs of Part II of the Charter, under the conditions specified in paragraph 1 of this Article in respect of any territory to which the said Charter is applicable by virtue of a declaration made in accordance with paragraph 2 of Article 34.

Article 38

Appendix

The Appendix to this Charter shall form an integral part of it.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Charter.

Done at Turin, this 18th day of October 1961, in English and French, both texts being equally authoritative, in a single copy which shall be deposited within the archives of the Council of Europe. The Secretary-General shall transmit certified copies to each of the Signatories.

dans l'article 20, paragraphe 1, alinéa (b).

3. Toute Partie Contractante peut dénoncer la présente Charte ou tout article ou paragraphe de la partie II de la Charte aux conditions prévues au paragraphe 1 du présent article, en ce qui concerne tout territoire auquel s'applique la Charte en vertu d'une déclaration faite conformément au paragraphe 2 de l'article 34.

Article 38

Annexe.

L'Annexe à la présente Charte fait partie intégrante de celle-ci.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Charte.

Fait à Turin, le 18 octobre 1961, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général en communiquera des copies certifiées conformes à tous les signataires.

artikel 20, stk. 1, b).

3. Enhver kontraherende part kan opsigte denne pagt eller en eller flere af de artikler eller stykker, der indeholdes i pagtens afsnit II, på de i denne artikels stk. 1 fastsatte betingelser med hensyn til et område, på hvilket denne pagt finder anvendelse i medfør af en i henhold til artikel 34, stk. 2, afgivet erklæring.

Artikel 38

Tillæg.

Tillægget til denne pagt udgør en fast bestanddel af pagten.

Til bekræftelse heraf har undertegnede dertil behørigt befuldmægtigede underskrevet denne pagt.

Udfærdiget i Torino den 18. oktober 1961 på engelsk og fransk, idet begge tekster skal have samme gyldighed, i ét eksemplar, der skal deponeres i Europarådets arkiv. Generalsekretæren skal fremsende bekræftede genparter til hver af de undertegnende stater.

For Republikken Østrigs regering:

For Kongeriet Belgiens regering: *L. Servais.*

For Republikken Cyperns regering:

For Kongeriet Danmarks regering: *Erik Dreyer.*

For Den franske Republiks regering: *Gaston Palewski.*

For Forbundsrepublikken Tysklands regering: *Dr. Claussen.*

For Kongeriget Grækenlands regering: *Michel Pesmazoglou.*

For Den islandske Republiks regering:

For Irlands regering: *Thomas V. Commins.*

For Den italienske Republiks regering: *Fiorentino Sullo.*

For Storhertugdømmet Luxembourgs regering: *E. Colling.*

For Kongeriget Nederlandenes regering: *M. Z. N. Witteveen.*

For Kongeriget Norges regering: *A. Kringlebotten.*

For Kongeriget Sveriges regering, under forbehold af Rigsdagens samtykke:

K. G. Lagerfelt.

For Den tyrkiske Republiks regering: *Cahit Talas.*

For Det forenede Kongerige Storbritannien og Nord-Irlands regering: *Ashley Clarke.*

Appendix to the Social Charter

Scope of the Social Charter in terms of persons protected:

1. Without prejudice to Article 12, paragraph 4, and Article 13, paragraph 4, the persons covered by Articles 1 to 17 include foreigners only insofar as they are nationals of other Contracting Parties lawfully resident or working regularly within the territory of the Contracting Party concerned, subject to the understanding that these Articles are to be interpreted in the light of the provisions of Articles 18 and 19.

This interpretation would not prejudice the extension of similar facilities to other persons by any of the Contracting Parties.

2. Each Contracting Party will grant to refugees as defined in the Convention relating to the Status of Refugees, signed at Geneva on 28th July 1951, and lawfully staying in its territory, treatment as favourable as possible, and in any case not less favourable than under the obligations accepted by the Contracting Party under the said Convention and under any other existing international instruments applicable to those refugees.

Annexe à la Charte Sociale

Portée de la Charte Sociale en ce qui concerne les personnes protégées:

1. Sous réserve des dispositions de l'article 12, paragraphe 4, et de l'article 13, paragraphe 4, les personnes visées aux articles 1er à 17 ne comprennent les étrangers que dans la mesure où ils sont des ressortissants des autres Parties Contractantes résidant légalement ou travaillant régulièrement sur le territoire de la Partie Contractante intéressée, étant entendu que les articles susvisés seront interprétés à la lumière des dispositions des articles 18 et 19.

La présente interprétation n'exclut pas l'extension de droits analogues à d'autres personnes par l'une quelconque des Parties Contractantes.

2. Chaque Partie Contractante accordera aux réfugiés répondant à la définition de la Convention de Genève du 28 juillet 1951, relative au statut des réfugiés, et résidant régulièrement sur son territoire, un traitement aussi favorable que possible et en tout cas non moins favorable que celui auquel Elle s'est engagée en vertu de la Convention de 1951, ainsi que de tous autres accords internationaux existants et applicables aux réfugiés mentionnés ci-dessus.

Tillæg til socialpagten.

Socialpagtens område (personkreds):

1. Under iagttagelse af artikel 12, stk. 4, og artikel 13, stk. 4, finder artiklerne 1-17 kun anvendelse på udlændinge, for så vidt disse er statsborgere i andre kontraherende parter og lovligt opholder sig eller har fast arbejde på vedkommende kontraherende parts område, dog således at disse artikler skal fortolkes under hensyn til bestemmelserne i artikel 18 og 19.

Denne fortolkning skal ikke være til hinder for, at en kontraherende part tilstår andre personer tilsvarende rettigheder.

2. Enhver kontraherende part vil yde flygtninge — i den i Geneve-konventionen om flygtnings retsstilling af 28. juli 1951 omhandlede forstand — der lovligt opholder sig på dens område, en så gunstig behandling som muligt og under ingen omstændigheder stille dem mindre gunstigt, end hvad der følger af de forpligtelser, som den kontraherende part har påtaget sig i medfør af den nævnte konvention og i medfør af nogen anden bestående international aftale vedrørende sådanne flygtninge.

*PART I**Paragraph 18*

and

*PART II**Article 18, paragraph 1*

It is understood that these provisions are not concerned with the question of entry into the territories of the Contracting Parties and do not prejudice the provisions of the European Convention on Establishment, signed at Paris on 13th December 1955.

*PART II**Article 1, paragraph 2*

This provision shall not be interpreted as prohibiting or authorising any union security clause or practice.

Article 4, paragraph 4

This provision shall be so understood as not to prohibit immediate dismissal for any serious offence.

Article 4, paragraph 5

It is understood that a Contracting Party may give the undertaking required in this paragraph if the great majority of workers are not permitted to suffer deductions from wages either by law or through collective agreements or arbitration awards, the exceptions being those persons not so covered.

Article 6, paragraph 4

It is understood that each Contracting Party may, insofar as it is concerned,

*PARTIE I**Paragraphe 18*

et

*PARTIE II**Article 18, paragraphe 1*

Il est entendu que ces dispositions ne concernent pas l'entrée sur le territoire des Parties Contractantes et ne portent pas atteinte à celles de la Convention européenne d'Établissement signée à Paris le 13 décembre 1955.

*PARTIE II**Article 1er, paragraphe 2*

Cette disposition ne saurait être interprétée ni comme interdisant ni comme autorisant les clauses ou pratiques de sécurité syndicale.

Article 4, paragraphe 4

Cette disposition sera interprétée de manière à ne pas interdire un licenciement immédiat en cas de faute grave.

Article 4, paragraphe 5

Il est entendu qu'une Partie Contractante peut prendre l'engagement requis dans ce paragraphe si les retenues sur salaires sont interdites pour la grande majorité des travailleurs, soit par la loi, soit par les conventions collectives ou les sentences arbitrales, les seules exceptions étant constituées par les personnes non visées par ces instruments.

Article 6, paragraphe 4

Il est entendu que chaque Partie Contractante peut, en ce qui la concerne, régler

*AFSNIT I**Stk. 18*

og

*AFSNIT II**Artikel 18, stk. 1.*

Det forudsættes, at disse bestemmelser ikke vedrører spørgsmålet om indrejse i de kontraherende parters områder og ikke medfører nogen begrænsning i bestemmelserne i den i Paris den 13. december 1955 undertegnede europæiske bosættelseskonvention.

*AFSNIT II.**Artikel 1, stk. 2.*

Denne bestemmelse må ikke fortolkes således, at den forbyder eller godkender nogen bestemmelse eller praksis, hvorefter der kræves medlemskab af en fagforening.

Artikel 4, stk. 4.

Denne bestemmelse skal forstås således, at den ikke er til hinder for øjeblikkelig afskedigelse for en alvorlig forseelse.

Artikel 4, stk. 5.

Det forudsættes, at en kontraherende part kan påtage sig den i dette stykke krævede forpligtelse, såfremt det ved lov eller kollektive overenskomster eller voldgiftskendelser er fastsat, at det overvejende flertal af arbejdere ikke kan risikere fradrag i lønnen, således at de personer, der ikke er således beskyttet, er undtaget.

Artikel 6, stk. 4.

Det forudsættes, at enhver kontraherende part for sit vedkommende kan regulere

regulate the exercise of the right to strike by law, provided that any further restriction that this might place on the right can be justified under the terms of Article 31.

Article 7, paragraph 8

It is understood that a Contracting Party may give the undertaking required in this paragraph if it fulfils the spirit of the undertaking by providing by law that the great majority of persons under 18 years of age shall not be employed in night work.

Article 12, paragraph 4

The words "and subject to the conditions laid down in such agreements" in the introduction to this paragraph are taken to imply *inter alia* that with regard to benefits which are available independently of any insurance contribution a Contracting Party may require the completion of a prescribed period of residence before granting such benefits to nationals of other Contracting Parties.

Article 13, paragraph 4

Governments not Parties to the European Convention on Social and Medical Assistance may ratify the Social Charter in respect of this paragraph provided that they grant to nationals of other Contracting Parties a treatment which is in conformity with the provisions of the said Convention.

Article 19, paragraph 6

For the purpose of this provision, the term "family

ter l'exercice du droit de grève par la loi, pourvu que toute autre restriction éventuelle à ce droit puisse être justifiée aux termes de l'article 31.

Article 7, paragraphe 8

Il est entendu qu'une Partie Contractante aura rempli l'engagement requis dans ce paragraphe si Elle se conforme à l'esprit de cet engagement en prévoyant dans sa législation que la grande majorité des mineurs de 18 ans ne sera pas employée à des travaux de nuit.

Article 12, paragraphe 4

Les mots « et sous réserve des conditions arrêtées dans ces accords » figurant dans l'introduction à ce paragraphe sont considérés comme signifiant que, en ce qui concerne les prestations existant indépendamment d'un système contributif, une Partie Contractante peut requérir l'accomplissement d'une période de résidence prescrite avant d'octroyer ces prestations aux ressortissants d'autres Parties Contractantes.

Article 13, paragraphe 4

Les gouvernements qui ne sont pas Parties à la Convention européenne d'Assistance sociale et médicale peuvent ratifier la Charte sociale en ce qui concerne ce paragraphe, sous réserve qu'ils accordent aux ressortissants des autres Parties Contractantes un traitement conforme aux dispositions de ladite Convention.

Article 19, paragraphe 6

Aux fins d'application de la présente disposition, les

udøvelsen af strejkeretten ved lov, under forudsætning af at en deraf følgende yderligere begrænsning af retten er berettiget i medfør af bestemmelserne i artikel 31.

Artikel 7, stk. 8.

Det forudsættes, at en kontraherende part kan påtage sig den i dette stykke krævede forpligtelse, såfremt den overholder hensigten med denne forpligtelse ved i sin lovgivning at bestemme, at det overvejende flertal af personer under 18 år ikke må beskæftiges ved natarbejde.

Artikel 12, stk. 4.

Ordene „under iagttagelse af de i sådanne overenskomster fastsatte betingelser“ i indledningen til dette stykke indebærer bl. a., at en kontraherende part kan gøre adgangen til ikke-forsikringsmæssige ydelser betinget af ophold i en nærmere angivet periode, før den tilstår andre kontraherende parters statsborgere sådanne ydelser.

Artikel 13, stk. 4.

Regeringer, der ikke er deltagere i den europæiske konvention om social og sundhedsmæssig bistand, kan ratificere dette stykke i socialpagten, såfremt de yder andre kontraherende parters statsborgere en behandling, der er i overensstemmelse med den nævnte konventions bestemmelser.

Artikel 19, stk. 6.

I den pågældende bestemmelses forstand skal udtryk-

of a foreign worker" is understood to mean at least his wife and dependent children under the age of 21 years.

PART III

It is understood that the Charter contains legal obligations of an international character, the application of which is submitted solely to the supervision provided for in Part IV thereof.

Article 20, paragraph 1

It is understood that the "numbered paragraphs" may include Articles consisting of only one paragraph.

PART V

Article 30

The term "in time of war or other public emergency" shall be so understood as to cover also the *threat* of war.

termes « famille du travailleur migrant » sont interprétés comme visant au moins l'épouse du travailleur et ses enfants de moins de 21 ans qui sont à sa charge.

PARTIE III

Il est entendu que la Charte contient des engagements juridiques de caractère international dont l'application est soumise au seul contrôle visé par la partie IV.

Article 20, paragraphe 1er

Il est entendu que les « paragraphes numérotés » peuvent comprendre des articles ne contenant qu'un seul paragraphe.

PARTIE V

Article 30

Les termes « en cas de guerre ou en cas d'autre danger public » seront interprétés de manière à couvrir également la *menace* de guerre.

ket „en udenlandsk arbejders familie“ mindst omfatte hans hustru og uforsørgede børn under 21 år.

AFSNIT III.

Det forudsættes, at pagten indeholder juridiske forpligtelser af international karakter, hvis gennemførelse alene er undergivet det i pagtens afsnit IV omhandlede tilsyn.

Artikel 20, stk. 1.

Det forudsættes, at de „nummererede stykker“ kan omfatte artikler, der kun består af ét stykke.

AFSNIT V.

Artikel 30.

Udtrykket „i tilfælde af krig eller anden offentlig nødstilstand“ skal forstås således, at det også omfatter *krigstrussel*.

Bemærkninger til foranstående forslag til folketingsbeslutning.

Konventionens forhistorie.

Tanken om i et vesteuropæisk aktstykke at samle de grundlæggende vesteuropæiske værdimålere på socialpolitikens område og angive vejen for europæisk socialt reformarbejde fremførtes i Europarådet første gang i 1951. I 1954 nedsatte ministerudvalget en social komité, som bl. a. fik til opgave at udarbejde forslag til en sådan overenskomst. Efter et langvarigt og omfattende arbejde, der udførtes under medvirken af vedkommende regeringer, arbejdsmarkedets parter i medlemsstaterne og Det internationale Arbejdsbureau, fremlagde komitéen et aftaleudkast under navnet „Den europæiske Socialpagt“. Efter at Europarådets rådgivende forsamling havde haft forslaget til udtalelse, vedtoges det af ministerudvalget den 7. juli 1961. Pagten indeholder bestemmelser bl. a. om beskæftigelsespolitikken, erhvervsvejledning og -uddannelse, arbejdsvilkår og arbejderbeskyttelse, forenings- og forhandlingsret, socialforsikring og andre sociale beskyttelsesforanstaltninger samt familiepolitik.

Pagten undertegnedes den 18. oktober 1961 i Turin foruden af Danmark af følgende 12 af Europarådets daværende 16 medlemsstater: Belgien, Frankrig, Grækenland, Irland, Italien, Luxembourg, Nederlandene, Norge, Storbritannien, Sverige, Tyrkiet og Forbundsrepublikken Tyskland. På Danmarks vegne undertegnede departementschef Erik Drejer i henhold til kgl. fuldmagt af 28. september 1961. Pagten skal ratificeres og træder ikke i kraft, før mindst 5 lande har ratificeret den. Foreløbig har Norge, Storbritannien og Sverige ratificeret.

I Danmark har pagtens bestemmelser været gennemgået af arbejds- og socialministeriernes internationale afdeling, der har sendt den til udtalelse hos en række myndigheder og organisationer, herunder Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark De samvirkende Fagforbund.

Pagtens bestemmelser vedrører såvel arbejdsministeriets som socialministeriets forretningsområde, og spørgsmålet om Danmarks ratifikation har været forelagt såvel for arbejdsministeren som for socialministeren.

Konventionens indhold.

Pagten er inddelt i 5 afsnit. Afsnit I angiver i 19 punkter de målsætninger for socialpolitikken, som

landene vil tilstræbe at leve op til med alle egnede midler. I afsnit II konkretiseres de enkelte punkter i afsnit I i 19 artikler af bindende karakter. En stat, som ratificerer pagten, behøver dog ikke at erklære sig bundet af alle 19 artikler, men ifølge afsnit III blot af et vist mindsteantal. Afsnit IV indeholder administrative forskrifter af betydning for kontrollen med, at stater, der ratificerer pagten, opfylder de påtagne forpligtelser i henhold til pagten. I afsnit V er samlet bl. a. bestemmelserne om visse begrænsninger i rækkevidden af de påtagne forpligtelser og muligheden for i visse tilfælde at indgå på forpligtelser på grundlag af bestemmelser, som er afsluttet ved kollektive aftaler og således ikke nedfældet i lovbestemmelser, samt om ikrafttræden, ændringer og opsigelse af pagten. Til pagten knytter sig endelig et tillæg, i hvilket der gives visse fortolkningsbidrag til pagtens bestemmelser.

En redegørelse for pagtens materielle indhold kan mest hensigtsmæssigt knyttes til en gennemgang af artiklerne 1-19 i pagtens afsnit II.

Artiklerne 1, 9, 10 og 15 danner en gruppe af bestemmelser, som tilsammen udgør et program for beskæftigelses- og uddannelsespolitikken. Udgangspunktet er, at enhver skal have ret til at tjene til sit eget underhold ved et frit valgt arbejde. Beskæftigelsen i de stater, som har tilsluttet sig pagten, skal holdes på et så højt og jævnt niveau som muligt, og målet er fuld beskæftigelse. Der skal findes offentlig arbejdsanvisning, som vederlagsfrit kan udnyttes af de arbejdssøgende, og samfundet skal sørge for eller fremme erhvervsvejledningen og uddannelsen. Dette gælder også erhvervsuddannelsen af invaliderede og andre handicappede samt af personer, der bliver arbejdsløse på grund af omlægninger inden for produktionen.

En anden gruppe af bestemmelser, artiklerne 2, 3, 4, 7 og 8 behandler arbejdstagernes arbejdsvilkår og arbejdsforhold. Det siges indledningsvis, at arbejdstiden pr. dag og uge skal holdes inden for grænserne af, hvad der kan anses for rimeligt, og at arbejdstiden gradvis skal afkortes i det omfang, produktionsforøgelsen og andre faktorer af betydning tillader det. Tiden, i hvilken unge arbejdere er fraværende fra arbejdspladsen på grund af uddannelse, skal normalt indregnes i arbejdstiden, og for børn under 16 år skal arbejdstiden indskrænkes til, hvad der er rimeligt under hensyntagen til

barnets udvikling og uddannelsesbehov. Helligdagsbetaling, søndagsfrihed og to ugers betalt ferie skal garanteres alle, og arbejdstagere, som er beskæftiget med risikofyldt eller sundhedsfarligt arbejde, skal nyde særlige begunstigelser i form af arbejdstidsforkortelse eller forlænget ferie.

Bestemmelserne om forenings- og forhandlingsretten er optaget i artiklerne 5 og 6. Den nationale lovgivning må i henhold hertil ikke lægge hindringer i vejen for den frie udvikling af organisationsvæsenet på arbejdsmarkedet. I tilslutning til bestemmelserne om forhandlingsret indeholder pagten et udtrykkeligt tilsagn om, at arbejdere og arbejdsgivere har ret til at tage kollektive skridt i tilfælde af interessekonflikter.

Pagten går i artiklerne 11-14 ind på retten til sundhedsmæssig beskyttelse, social tryghed og den til opnåelse heraf fornødne bistand.

Bestemmelserne angående familiepolitikken er holdt i almindelige vendinger, idet artikel 16 giver stater, der ratificerer, frihed med hensyn til de forskellige metoder, de vil anvende til at fremme den økonomiske, juridiske og sociale beskyttelse af familielivet ved hjælp af sociale ydelser, familieydelser, skatteregler, tilvejebringelse af boliger m. v.

Endelig indeholder pagtens afsnit II nogle bestemmelser, som forpligter en stat, der har ratificeret, til at give statsborgere i et andet medlemsland, der har ratificeret, ret til at udføre erhvervs-mæssigt arbejde og at forenkle de gældende formaliteter i forbindelse med overgangen fra arbejdssted i et land til et andet, jfr. artikel 19.

Som ovenfor nævnt giver pagten en vis mulighed for, at en stat, der ratificerer, selv kan bestemme, hvilke pligter den vil påtage sig. Minimumsvilkårene for ratifikation er i henhold til artikel 20:

- a) at anse pagtens afsnit I som en erklæring om de mål, som staten vil forfølge ved alle egnede midler, som anført i indledningen til det nævnte afsnit;
- b) at anse sig for bundet af mindst 5 af følgende artikler i pagtens afsnit II: artiklerne 1, 5, 6, 12, 13, 16 og 19;
- c) foruden de artikler, som staten udvælger i henhold til pkt. b), at anse sig for bundet af så mange artikler eller nummererede bestemmelser af pagtens afsnit II, som den måtte vælge, forudsat at det samlede antal artikler eller nummererede bestemmelser, hvoraf den er forpligtet, udgør mindst 10 artikler eller 45 nummererede stykker.

Pagten indeholder et kontrolsystem, som bygger på, at de kontraherende stater skal afgive rapport

til Europarådets generalsekretær både for så vidt angår anvendelsen af bestemmelser, som staten har ratificeret, og for så vidt angår sådanne spørgsmål, som falder uden for de bestemmelser, som staten endnu ikke har erklæret sig bundet af. Detaljerede regler er givet i pagtens afsnit IV, artiklerne 21-29, om behandlingen af disse rapporter og om de skridt, hvortil de kan give anledning. I første række skal de kontraherende parter rapporter gennemgås af en af ministerudvalget nedsat ekspertkomité bestående af 7 medlemmer med fagkundskab i spørgsmål om internationale sociale anliggender. Materialet går siden videre med ekspertkomitéens udtalelser til en anden komité, der er en underkomité under rådets sociale komité, og endelig til den rådgivende forsamling. Udtalelserne fra underkomitéen og forsamlingen går til ministerudvalget, som med $\frac{2}{3}$ majoritet kan afgive henstilling til de kontraherende parter.

Afsnit V indeholder reglerne om begrænsninger i og undtagelser fra påtagne forpligtelser under krig eller offentlig nødtilstand eller som i et demokratisk samfund er nødvendige til beskyttelse af andres ret og frihed eller til beskyttelse af samfundsmæssige interesser, statens sikkerhed, den offentlige sundhed eller moral, jfr. artikel 31.

Som ovenfor nævnt skal de kontraherende lande samtidig med deponeringen af deres ratifikations- eller tiltrædelsesdokument underrette Europarådets generalsekretær om, hvilke artikler eller bestemmelser, de udvælger i henhold til artikel 20, stk. 1 b) og c).

Ved bedømmelsen af, hvilke bestemmelser Danmark vil kunne tiltræde, har man i første række taget den ovenfor nævnte artikel 31 i betragtning.

Endvidere har man lagt vægt på bestemmelsen i artikel 33, hvorefter de medlemsstater, i hvilke de forhold, som omhandles i artikel 2, stk. 1, 2, 3, 4 og 5, artikel 7, stk. 4, 6 og 7 og artikel 10, stk. 1, 2, 3 og 4, normalt reguleres ved kollektive overenskomster mellem arbejdsmarkedets parter, kan påtage sig disse forpligtelser, såfremt de pågældende bestemmelser gennemføres ved kollektive overenskomster for det overvejende flertal af arbejdere.

Efter det således anførte kan Danmark i henhold til artikel 20, stk. 1 b) erklære sig bundet af:

- artikel 1, om retten til arbejde,
- artikel 5, om retten til at organisere sig,
- artikel 6, om retten til at føre kollektive forhandlinger,
- artikel 12, om retten til social tryghed,
- artikel 13, om retten til social og sundhedsmæssig bistand,

artikel 16, om familiens ret til social, juridisk og økonomisk beskyttelse.

I henhold til artikel 20, stk. 1 c) kan Danmark erklære sig bundet af:

- artikel 2, om retten til rimelige arbejdsvilkår,
- punkt 2, om betaling for offentlige fridage,
- punkt 3, om mindst 2 ugers ferie med løn og
- punkt 5, om en ugentlig hvileperiode,
- artikel 3, om retten til gode sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold under arbejdet (hele artiklen),
- artikel 4, om retten til en rimelig løn,
- punkt 1, om anerkendelse af arbejdernes ret til en rimelig løn og
- punkt 2, om anerkendelse af arbejdernes ret til højere betaling for overarbejde,
- artikel 8, om erhvervsmæssigt beskæftigede kvinders ret til beskyttelse,
- punkt 1, om ret til en hvileperiode før og efter en fødsel,
- artikel 9, om retten til erhvervsvejledning (hele artiklen),
- artikel 10, om retten til faglig uddannelse (hele artiklen),
- artikel 11, om retten til sundhedsmæssig beskyttelse (hele artiklen),
- artikel 14, om retten til at gøre brug af sociale velfærdsforanstaltninger (hele artiklen),
- artikel 15, om fysisk og sjæleligt invaliderede persons ret til faglig uddannelse, revalidering og tilbageførelse til arbejdslivet (hele artiklen),
- artikel 17, om mødres og børns ret til social og økonomisk beskyttelse (hele artiklen),
- artikel 18, om retten til at udføre erhvervsmæssigt arbejde på de andre kontraherende landes territorium (hele artiklen).

Med hensyn til de artikler eller enkelte punkter, som Danmark ikke findes på forhånd at burde erklære sig bundet af, bemærkes følgende:

Artikel 2, pkt. 1, om fastsættelse af en rimelig arbejdstid. Dette har hidtil i det store og hele ikke været et lovgivningsanliggende, men været reguleret ved overenskomster mellem arbejdsmarkedets parter; uanset bestemmelsen i artikel 33, jfr. foran, findes der ikke for tiden tilstrækkelig anledning til at afgive erklæring vedrørende denne bestemmelse. Det må anses for betænkeligt, om de statslige myndigheder uden om arbejdsmarkedets partnere kunne blive forpligtet til at lovgive om en gradvis nedsettelse af arbejdstiden.

Artikel 4, pkt. 3, om mandlige og kvindelige arbejderes ret til lige løn. Denne bestemmelse er, for så vidt angår forholdet mellem lovgivningsmagten og arbejdsmarkedets organisationer mere vidtgående end den af Danmark ratificerede ILO-konvention om lige løn til mandlige og kvindelige arbejdere for arbejde af samme værdi, og det må anses for betænkeligt, om de statslige myndigheder uden om arbejdsmarkedets parter kunne blive forpligtet til at lovgive om lønspørgsmål, herunder om indførelsen af lige løn.

Artikel 4, pkt. 4, om ret til et rimeligt opsigelsesvarsel. Denne bestemmelse bør man ikke på forhånd erklære sig bundet af, da der i Danmark på betydelige arbejdsområder ikke findes regler om opsigelsesvarsel.

Artikel 4, pkt. 5, om adgang til fradrag i løn. Da det stiller sig uklart, hvilken forpligtelse denne bestemmelse indebærer, bør den holdes uden for ratifikationen.

Artikel 7, om børn og unge menneskers ret til beskæftigelse. Dansk lovgivning om børns og unge menneskers arbejde afviger på flere punkter fra de i artikel 7, pkt. 1-10, fastsatte regler. Uanset at de enkelte afvigelser ikke er betydelige, og ikke er af principiel natur, må de dog bevirke, at artikel 7 i sin helhed holdes uden for ratifikationen.

Artikel 8, pkt. 2-4, om særlige beskyttelsesregler for kvinder. De i disse bestemmelser forudsatte regler om særbeskyttelse for erhvervsmæssigt arbejdende kvinder findes ikke i dansk lovgivning, hvorfor bestemmelserne ikke vil kunne tiltrædes.

Artikel 19, om vandrende arbejderes og deres familiemedlemmers ret til beskyttelse. Det må stille sig usikkert, om de her i landet eksisterende hjælpeforanstaltninger for udenlandske arbejdere svarer til det, der er forudsat i artikel 19, pkt. 1-4, hvorfor man bør undlade at tiltræde disse bestemmelser. Pkt. 6 stemmer ikke med gældende dansk praksis, idet de danske invandringsmyndigheder fortolker ordet „familie“ meget snævert. Pkt. 7 stemmer ikke overens med bestemmelsen i retsplejelovens § 330, der med hensyn til adgang til fri proces stiller danske statsborgere bedre end udlændinge. Under hensyn til den usikkerhed, der således hersker med hensyn til flere af de i artikel 19 indeholdte bestemmelser, må man anse det for rettest helt at undlade at tiltræde artikel 19.